

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo: 105004/B/2023/36124048427799556

ÍRSKE VÝNIMKY ZO SPOLUPRÁCE V EURÓPSKEJ ÚNII
bakalárska práca

2023

Dominika Majeriková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

ÍRSKE VÝNIMKY ZO SPOLUPRÁCE V EURÓPSKEJ ÚNII
bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra medzinárodného práva
Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lucia Bocková, PhD.

Bratislava 2023

Dominika Majeriková

ABSTRAKT

MAJERIKOVÁ, Dominika: *Írske výnimky zo spolupráce v Európskej únii*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodného práva. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Lucia Bocková, PhD. Bratislava: FMV EU, 2023, 57 s.

Cieľom záverečnej práce je analýza vyjednaných výnimiek Írska zo spolupráce v Európskej únii a následná analýza dopadov konkrétnych výnimiek na Írsko. Práca je rozdelená do 3 kapitol. Obsahuje 3 grafy. Prvá kapitola je venovaná charakteristike Írska, ktorá obsahuje základné informácie o polohe, obyvateľstve a politickom zriadení Írska. V tejto kapitole uvádzame aj históriu a proces pristúpenia krajiny do Európskej únie.

V ďalšej časti charakterizujeme metodiku práce a definujeme v nej hlavné aj čiastkové ciele. Záverečná kapitola sa zaoberá konkretizáciou výnimiek a ich právnou podstatou. Následne objasňujeme ich dopad na Írsko a konkrétnejšie na migráciu do Írska.

Kľúčové slová: Írsko, Európska únia, Írske výnimky, Schengen

ABSTRACT

MAJERIKOVÁ, Dominika: *Irish opt-outs from cooperation in the European Union* - University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations; Department of International Law. – Thesis supervisor: JUDr. Lucia Bocková, PhD. - Bratislava: FMV EU, 57p.

The object of the thesis is to analyse Ireland's negotiated exemptions from cooperation in the European Union and then to analyse the impact of specific exemptions on Ireland. The thesis is divided into 3 chapters. It contains 3 charts. The first chapter is devoted to the characteristics of Ireland, which contains basic information on Ireland's location, population and political system. In this chapter we also present the history and the process of the country's accession to the European Union.

In the next section, we characterise the methodology of the thesis and define its main and sub-objectives. The final chapter discusses with the specification of the exceptions and their legal basis. We then clarify their impact on Ireland and more specifically on migration to Ireland.

Keywords: Ireland, European Union, Irish opt-outs, Schengen

Čestné vyhlásenie autora

Prehlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne a zároveň som uviedla kompletný zoznam použitej literatúry, v súlade so smernicou Ekonomickej univerzity v Bratislave.

23.04.2023

.....

Dominika Majeriková

Pod'akovanie

Rada by som sa pod'akovala mojej vedúcej záverečnej práce JUDr. Lucii Bockovej, PhD. za ochotu a usmernenia vďaka, ktorým som mohla napísať túto prácu.

Obsah

Úvod	13
1 Írsko – členská krajina Európskej únie	14
1.1 Charakteristika Írska	14
1.2 História Írska	16
1.3 Írsko na ceste do Európskej únie	18
1.3.1 Referendum	21
1.4 Hospodárstvo Írska	24
2 Cieľ a metodika práce	29
3 Charakteristika írskych výnimiek zo spolupráce v Európskej únii	30
3.1 Výnimka zo Schengenského priestoru	31
3.2 Výnimka z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	35
3.3 Vplyv Brexitu na výnimky	38
3.4 Uplatňovanie výnimiek v praxi	39
3.5 Dôsledky výnimiek na migráciu do Írska	45
Záver	49
Zoznam použitej literatúry	51

Úvod

Írsko je členskou krajinou Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) od roku 1973, kedy v rámci prvého rozšírenia pristúpilo spoločne so Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej aj „Spojené kráľovstvo“) a Dánskom. Tento krok významne pomohol Írsku v hospodárskom rozvoji a Írsko zaznamenalo najväčší hospodársky rast v 90. rokoch 20. storočia a na začiatku 21. storočia.

Členstvo Írska v EÚ má svoje špecifiká vo forme výnimiek z určitých politík EÚ. Sú to výnimky zo Schengenského priestoru a z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. V oboch prípadoch Írsko získalo výnimku spolu so Spojeným kráľovstvom. Írsko má silné historické väzby práve so Spojeným kráľovstvom, čo do veľkej miery ovplyvnilo aj činnosť Írska v EÚ.

Cieľom tejto práce je vysvetlenie a analýza daných výnimiek, dôvody prečo boli prijaté, a aký majú vplyv na fungovanie krajiny. Okrem toho v práci objasňujeme priebeh integrácie Írska do EÚ, a čo mu predchádzalo.

Práca sa člení na tri kapitoly. Prvá kapitola sa zaoberá charakteristikou krajiny a jej históriou. Podrobne sa venuje procesu pristúpenia Írska k EÚ, ktorý sa začal už v 60. rokoch a aj referendu, ktoré bolo potrebné pre úspešný vstup do EÚ. V prvej kapitole sa nachádza aj časť venovaná hospodárstvu Írska.

V druhej kapitole sú uvedené hlavné aj čiastkové ciele spolu s vysvetlením použitých metód pri získavaní a spracovávaní informácií.

Tretia a zároveň posledná kapitola sa venuje podrobnej analýze zmlúv, ktorými boli zavedené výnimky. V tejto kapitole sa nachádza právna úprava týchto výnimiek, ako aj charakteristika Schengenskej zóny a priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Časť tejto kapitoly je venovaná aj Brexitu a jeho vplyvu na Írsko. Zároveň vysvetľujeme uplatňovanie výnimiek v praxi a ich vplyv na migráciu.

1 Írsko – členská krajina Európskej únie

1.1 Charakteristika Írska

Írsko republika (ďalej aj „Írsko“) je ostrovný štát nachádzajúci sa v západnej Európe na rovnomennom ostrove. Hlavným mestom je Dublin. Rozloha je 70 273 km², čo tvorí takmer päť šiestin povrchu ostrova, a zároveň je to druhý najväčší ostrov európskeho kontinentu. Zvyšok ostrova tvorí Severné Írsko, ktoré je súčasťou Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska.¹

Počet obyvateľov Írska bol 5 083 138 k 22. februáru 2023 na základe údajov Worldometer². Približne 63 % obyvateľstva žije v mestách. Írsko v minulosti čelilo mnohým zabratiam územia, a to zo strany Keltov, Škótov či Angličanov. Napriek tomu v súčasnosti obyvateľstvo nečelí žiadnym etnickým rozdielom, ktoré by mohli vyplývať z tejto minulosti. K etnickým či rasovým menšinám sa hlási 12 % obyvateľstva a v priebehu 21. storočia sa počet prisťahovalcov zdvojnásobil. Dôvodmi sú napríklad otvorenejší pracovný trh vďaka Európskej únii, ale aj globalizácia hospodárstva.³

Prvým oficiálnym jazykom podľa ústavy je írčina a druhým angličtina, a teda všetky úradne dokumenty musia byť vydávané v írskom aj v anglickom jazyku. Írsky jazyk značne upadol počas 19. storočia, kedy ho kvôli problémom s hladomorom a emigráciou používalo čoraz menej ľudí. Vďaka tomu, že sa írčina zaviedla ako povinný jazyk v školách, jej v dnešnej dobe rozumie viac ľudí ako počas 20. storočia, aj keď tento krok čelil veľkej kritike zo strany miestnych podnikateľov, ktorí preferujú angličtinu.⁴

Írsko je parlamentná republika a skladá sa z 26 grófstiev. Členom Európskej únie je od 1. januára 1973 a k eurozóne sa pripojilo 1. januára 1999. Írska ústava bola vyhlásená v 1937. Hlavou štátu je prezident (v preklade uachtarán). Je volený priamo a jeho funkčné

---

¹ EURÓPSKA ÚNIA. *Írsko – profil členskej krajiny EÚ*. [online] [Citované 22. marca 2023]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/ireland_sk.

² WORLDOMETER. *Ireland Population*. 2023. [online] [Citované 22. február 2023]. Dostupné na: <https://www.worldometers.info/world-population/ireland-population/>.

³ KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland | History, Map, Flag, Capital, Population, & Facts | Britannica*. [online] [Citované 22. február 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland>.

⁴ KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland - Ethnic Groups, Language, and Religion | Britannica*. [online] [Citované 22. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Ethnic-groups-language-and-religion>.

obdobie trvá 7 rokov. Vo väčšine prípadov koná na odporúčanie vlády, podpisuje a vyhlasuje zákony prijaté parlamentom (v preklade Oireachtas). Taktiež môže zvoliť alebo rozpustiť parlament na odporúčanie predsedu vlády (takzvaného taoiseacha). V určitých prípadoch môže prezident zákon prijatý parlamentom postúpiť občanom vo forme referenda, alebo ho postúpiť Najvyššiemu súdu, aby rozhodol o ústavnosti predloženého zákona.⁵

Parlament sa skladá z 2 komôr, hornej a dolnej snemovne (v preklade Seanad Éireann a Dáil). „Hlavná zákonodarná moc je sústredená v 158-člennej dolnej snemovni. Horná snemovňa môže odložiť návrhy zákonov, ktoré schválila dolná snemovňa, alebo môže navrhnúť ich zmeny, ale nemôže donekonečna blokovať ich prijatie za zákon.“⁵

Politická scéna v Írsku je tvorená stranami Fianna Fáil, Fine Gael, Labour Party a Sinn Féin. Labour Party je sociálnodemokratická strana fungujúca od roku 1912, kedy ju založil James Connolly. Fianna Fáil je republikánska strana, ktorá bola založená v roku 1921, a bojkotovala Dáil až do roku 1927. Sinn Féin je republikánska a demokratická socialistická strana pôsobiaca v Írsku, ale aj Severnom Írsku. Fine Gael je strana írskych nacionalistov, ktorá zohrala dôležitú úlohu pri osamostatnení Írska.⁶

Ďalšou zložkou je súdna moc, ktorá sa vykonáva na základe írskeho práva. Írske právo je založené na zvykovom práve upravenom ústavou a právnymi predpismi. Sudcov vymenúva prezident na funkčné obdobie, ktoré nie je časovo obmedzené. Zbavení funkcie môžu byť v prípade dokázanej nespôsobilosti, alebo nevhodného správania, a musí to byť na základe uznesenia parlamentu. „Ústava stanovuje, že súdnictvo sa vykonáva verejne na všetkých súdoch v Írsku vrátane Najvyššieho súdu.“⁷ Preto je zrejmé, že zasadnutia sú prístupné verejnosti, avšak existujú výnimky ako sú prípady v oblasti rodinného práva a určitých sexuálnych trestných činov.

---

⁵ KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O’BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland – Security* | Britannica. [online] [Citované 21. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Security>.

⁶ KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O’BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland - Government and Society* | Britannica. [online] [Citované 01. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Government-and-society>.

⁷ THE COURTS SERVICE OF IRELAND. *Supreme Court*. [online] [Citované 21. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.courts.ie/supreme-court>.

Čo sa týka obchodu a hospodárstva, tak dôležitými sektormi za rok 2022 boli priemysel, informácie a komunikácie a verejná správa, vzdelanie, obrana, zdravotníctvo a sociálna pomoc.

Írsky export v rámci EÚ tvorí 41 % a najviac sa vyváža do Belgicka a Nemecka a mimo EÚ sa 30 % vyváža do Spojených štátov amerických a 9 % do Spojeného kráľovstva. Dovoz pochádza z 38 % z členských štátov EÚ, z 27 % zo Spojeného kráľovstva a 13 % dovozu je zo Spojených štátov.⁸

1.2 História Írska

Írsko a jeho dejiny do veľkej miery ovplyvňovala poloha, a najmä blízkosť k Spojenému kráľovstvu. Írsko je už síce 7 000 rokov osídlené, ale kvôli svojej polohe zažilo v minulosti množstvo nájazdov, čoho výsledkom je pestré obyvateľstvo a kultúra, ale aj to, že sa Írsko nikdy politicky nezjednotilo.⁹

Príchod Normanov znamenal koniec snaženia sa o vytvorenie centralizovaného štátu pod vládou jedného kráľa. Normani si podrobili veľkú časť Írska a tá prešla pod správu anglického kráľa. Ich prítomnosť ovplyvnila krajinu na ďalších 400 rokov, aj keď časť územia bola naďalej v držbe Írska.¹⁰

V Írsku došlo k viacerým povstaniam v dôsledku politiky anglickej koruny, ktorá neustále posielala nových osadníkov z Británie, a aj kvôli náboženským nezhodám. K úplnému podrobeniu Írska došlo v roku 1603.¹⁰

V 18. storočí došlo v Írsku k veľkému hospodárskemu rozmachu. K vedúcim vývozným artiklom patrila írska vlna, maslo, hovädzie a bravčové mäso. Pokračovala aj írska parlamentná tradícia, aj keď katolíci nemohli byť súčasťou štátnej správy, a štátna správa bola podriadená parlamentu sídliacemu vo Westminsteri. Jav, ktorý pretrvával aj v tomto období bola emigrácia najmä do Ameriky.⁹

---

⁸ EURÓPSKA ÚNIA. *Írsko – profil členskej krajiny EÚ*. [online] [Citované 22. marca 2023]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/ireland_sk.

⁹ MINISTERSTVO zahraničných vecí Írska. *Írsko ve zkratce*. [online] [Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: https://www.mzv.cz/dublin/cz/o_irsku/zakladni_informace_o_zemi/dejiny/index.html

¹⁰ MOODY, Theodore W.- MARTIN, Francis X. a kolektív. *Dějiny Írska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1996. 419 strán. ISBN 80-7106-151-4.

V druhej polovici 18. storočia narastali konflikty medzi Spojeným kráľovstvom a jeho kolóniami, čo spolu s vplyvom francúzskej revolúcie viedlo k vytvoreniu Spoločnosti zjednotených Írov (Society of United Irishmen). V roku 1798 došlo k povstaniu, ktorého cieľom bol vznik nezávislej republiky Írska. Toto povstanie bolo potlačené, a bol prijatý Zákon o únii v roku 1800, ktorý vytvoril úplnú parlamentnú úniu medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom.¹¹

V 19. storočí existovali už veľké rozdiely medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom. Išlo najmä o hospodársky a demografický vývoj. V Spojenom kráľovstve sa darilo priemyslu a rozširovaniu miest, zatiaľ čo Írsko bojovalo s hladom, keďže počet obyvateľov rýchlo narastal, a krajina sa stala závislou na zemiakoch ako hlavnom zdroji potravy. Kvôli zlej úrode v 40. rokoch umrelo približne milión obyvateľov ako následok hladomoru, a ďalší milión obyvateľov emigroval, a teda írsky populácia sa zmenšila približne o štvrtinu.¹²

Témou, ktorou sa najviac zaoberali v politike v 19. storočí boli snahy o zreformovanie až zrušenie únie medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom. Jedným z hlavných dôvodov bol hladomor, ktorý malo na svedomí podľa verejnej mienky Spojené kráľovstvo. Otázka autonómie Írska ostala naďalej nevyriešená.¹³

Z neriešenia danej otázky vzrastala frustrácia u írkeho obyvateľstva, avšak vypuknutie 1. svetovej vojny zmenilo situáciu, a tak v 1916 bola v Dubline vyhlásená republika, a došlo k ozbrojenému povstaniu. V roku 1918 strana Sinn Féin, ktorá vyhrala voľby, odmietla byť súčasťou parlamentu vo Westminsteri, a v roku 1919 založili parlament v Dubline. Nasledovala vojna za národnú nezávislosť, ktorá sa skončila v 1921 prijatím anglo-írskej dohody, na základe ktorej vznikol zo šiestich grófstiev severoírsky parlament v oblasti Ulsteru, a zo zvyšných dvadsiatich grófstiev Slobodný írsky štát. Došlo aj ku konfliktu vo forme občianskej vojny medzi tými, ktorí dohodu uznávali a tými, ktorí naďalej požadovali republiku.¹¹

---

¹¹ LOCAL History. *A Brief History of Ireland*. [online] 2022 [Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: <https://localhistories.org/a-brief-history-of-ireland/>.

¹² MOODY, Theodore W.- MARTIN, Francis X. a kolektív. *Dějiny Irska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1996. 419 strán. ISBN 80-7106-151-4.

¹³ MINISTERSTVO zahraničních věcí Irska. *Irsko ve zkratce*. [online][Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: https://www.mzv.cz/dublin/cz/o_irsku/zakladni_informace_o_zemi/dejiny/index.html

Od tridsiatych rokov 20. storočia prevzala v politike hlavnú úlohu strana Fianna Fáil. V roku 1937 bola prijatá nová ústava, ktorá oslabila konštitučné väzby medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom. V roku 1948 sa prerušili vďaka Zákonu o Írskej republike (The Republic of Ireland Act) aj posledné zostávajúce väzby Írska so Spojeným kráľovstvom. Írska republika bola vyhlásená v roku 1949. V 1955 bolo Írsko prijaté do OSN.¹⁴

1.3 Írsko na ceste do Európskej únie

V roku 1951 bolo založené Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ na základe Parížskej zmluvy. Bol to jeden z prvých krokov európskej integrácie, ktorému predchádzal významný prejav francúzskeho ministra zahraničných vecí Roberta Schumana v máji 1950, v ktorom sa venoval dôležitosti zjednotenia Európy. Írsko v tom období chránilo svoju získanú politickú suverenitu, a tiež verilo, že je hospodársky sebestačné, a preto neuvažovalo o pristúpení. A zatiaľ čo sa Európa tešila povojnovému hospodárskemu rastu, írsku ekonomika stagnovala. V 1957 pokračovala európska integrácia Rímskou zmluvou a vytvorením Európskeho hospodárskeho spoločenstva (ďalej „EHS“) a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu. Za ten čas v Írsku naďalej rástla nezamestnanosť a emigrácia. Odborníci, ktorí mali za úlohu rozvoj írskeho hospodárstva zvolili možnosť hospodárskeho rozvoja založeného na exporte. Týkalo sa to najmä dominantného poľnohospodárskeho sektora, ktorý sa mal otvoriť zahraničným trhom. Členstvo v Európskom hospodárskom spoločenstve bol kľúčový cieľ vtedajšej politiky Seána Lemassa, ktorý bol v tom čase premiérom Írska. Nová politika zameraná na vývoz začala fungovať a bolo potrebné rozširovať zahraničný obchod. Dôležitou otázkou bolo, či by bolo výhodné vstúpiť do EHS, aj keby sa hlavný obchodný partner, ktorým bolo Spojené kráľovstvo nepripojilo. Keď v roku 1961 podalo žiadosť o členstvo v EHS Spojené kráľovstvo, Írsko už viac nemalo prečo váhať, a rozhodli sa ho nasledovať.¹⁵

---

¹⁴ LOCAL History. *A Brief History of Ireland*. . [online] 2022 [Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: <https://localhistories.org/a-brief-history-of-ireland/>.

¹⁵ DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfa-websites-media/our-roles-and-policies/ireland-in-the-eu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

Írsko podalo žiadosť 31. júla 1961. Žiadosť bola poslaná v čase, keď britský premiér Harold Macmillan oznámil, že sa bude o členstvo v EHS uchádzať aj Spojené kráľovstvo. V odpovedi od Európskej komisie sa neuvádzal dátum, kedy začnú rokovania o vstupe Írska do EHS, keďže sa mnohí domnievali, že je nedostatočne rozvinuté. Problematickou sa ukázala aj jeho neutralita, a aj to, že nebolo členským štátom NATO. Vtedajší premiér Írska, Lemass, sa snažil presvedčiť Európsku komisiu prejavom, v ktorom sa zaoberal všetkými obavami, ktoré boli Írsku vytknuté. V roku 1962 dokonca navštívil všetkých šesť hlavných miest vtedajších členských štátov Európskeho hospodárskeho spoločenstva, aby dokázal, že Írsko je dostatočne ekonomicky rozvinuté. Lemassova iniciatíva pomohla, a tak v októbri 1962 Rada ministrov súhlasila so začatím rokovaní o vstupe Írska. Päť zo šiestich členov súhlasilo so začatím, ale Francúzsko váhalo, aj napriek tomu, že de Gaulle vzbudil v Lemassovi dojem, že je naklonený Írsko podporiť. Prednosť však mali rokovania so Spojeným kráľovstvom, a keďže mal de Gaulle pochybnosti o členstve Spojeného kráľovstva v EHS, a následne aj vetoval jeho žiadosť o vstup, bolo jasné, že Írsko nevstúpi do EHS bez svojho hlavného obchodného partnera.¹⁶

Situácia okolo žiadosti Írska stagnovala, ale Lemass naďalej podporoval modernizáciu írskej ekonomiky. Ekonomika rástla, aj keď nie tak, ako si politici predstavovali, keďže nárast bol ročne len 3 % oproti očakávaným 4,3 %.¹⁶ V tom čase vznikla dohoda medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom o zóne voľného obchodu. Lemass chcel ukázať, že Írsko odpovedá na hospodárske zmeny, ktoré sa diali v 60. rokoch 20. storočia v západnej Európe, ale všetky pokusy aspoň o dočasnú obchodnú dohodu s EHS zlyhali. V Írsku sa medzičasom začala prejavovať nespokojnosť s politikou EHS, ktorá takpovediac nevitála Írsko s otvorenou náručou, a ani napätie medzi Francúzskom a Spojeným kráľovstvom nenapomáhalo téme rozširovania EHS. V novembri 1966 sa novým írskym premiérom stal Jack Lynch, ktorý sa v decembri toho istého roku stretol s britským premiérom Wilsonom, a dozvedel sa, že Spojené kráľovstvo plánuje opätovne podať svoju žiadosť o členstvo v EHS. Žiadosť Spojeného kráľovstva bola predložená 11. mája 1967 a následne podalo žiadosť aj Írsko. De Gaulle svoje stanovisko nezmenil, a vyjadril sa, že podmienky nie sú vhodné na to, aby Spojené kráľovstvo vstúpilo do EHS. Rada ministrov formálne rozhodla, že nezačne rokovať so žiadnym z uchádzačov o vstup.

---

¹⁶ DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfawebsitemedia/ourrolesandpolicies/irelandintheeu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

A tak sa na konci roku 1967 ukázalo, že členstvo v EHS je stále vzdialené tak, ako aj predtým.¹⁷

Po rezignácii generála de Gaulle 28. apríla 1969 sa zdalo, že rozšírenie Európskeho hospodárskeho spoločenstva bude možné. V 1969 sa v Írsku konali parlamentné voľby, a na pozíciu ministra zahraničných vecí sa dostal Patrick Hillery, ktorý krátko po zvolení absolvoval návštevu Európskej komisie a aj členských štátov, aby podporil vzájomnú spoluprácu. Prvé osobné rokovania medzi Írskom a Európskou komisiou začali v septembri 1970. Výsledkom týchto rokovaní bolo aj rozhodnutie o dobudovaní spoločného trhu a o začatí budovania Európskeho monetárneho systému.¹⁸

Pred začatím prístupových rokovaní Írska Hillery opäť navštívil hlavné mestá Európskych spoločenstiev, aby členské štáty ubezpečil, že Írsko bude vykonávať všetky politické ako aj ekonomické záväzky, ktoré vyplývajú z členstva. V slede týchto udalostí v roku 1970 vydala írská vláda aj takzvanú Bielu knihu, ktorá pojednávala o pristúpení a o členstve v Európskych spoločenstvách. Zaoberala sa aj ochranou záujmov Írska počas vstupu, a ako bude vyzeráť prechodné obdobie najmä v oblasti poľnohospodárstva, priemyslu a obchodu. Domnievali sa, že najdôležitejším bodom rokovaní bude ochrana ich záujmov na britskom trhu v prechodnom období, najmä čo sa týka poľnohospodárstva, keďže britský trh bol pre írské hospodárstvo kľúčový.

Napriek tomu, že stav anglicko-írskych vzťahov bol napätý kvôli problémom týkajúcim sa Severného Írska, ktoré sa zároveň prekrývali s rokovaniami o vstupe, Hillery úzko spolupracoval s britskými partnermi, aby zabezpečil, že otázky týkajúce sa spoločných záujmov Spojeného kráľovstva a Írska budú pochopené v rokovaniach o vstupe.

Vyjednávaciemu tímu, ktorý viedol Hillery, bola poskytnutá značná voľnosť zo strany Dublinu. Kabinet rokoval iba o najdôležitejších aspektoch, ktoré si vyžadovali rozhodnutie. Najväčším problémom pre Írsko bolo päťročné prechodné obdobie, kedy

---

¹⁷ IRELAND. *50 years of Ireland in the EU*. [online] 2023 [Citované 2. januára 2023]. Dostupné na: https://prod-ireland-ie-assets.s3.amazonaws.com/documents/Ireland_in_the_EU_Special_Report_27_January_2023.pdf.

¹⁸ DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfawebsitemedia/ourrolesandpolicies/irelandintheeu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

museli prijať opatrenia pre priemysel a poľnohospodárstvo, a komplexná otázka spoločnej rybárskej politiky.

Záverečné rokovanie sa uskutočnilo 18. januára 1972, kedy Jean Dondelinger, stály zástupca Luxemburska pri Európskych spoločenstvách, vyhlásil, že všetky otázky sú vyriešené, a ukončil rokovania. Slávnostné podpísanie zmluvy s Írskom prebehlo v Bruseli v Palais d'Egmont 22. januára 1972.¹⁹

1.3.1 Referendum

Vstupe Írska do Európskych spoločenstiev predchádzalo referendum, keďže bolo potrebné zmeniť ústavu. Občania Írska teda mohli vyjadriť svoj súhlas alebo nesúhlas, tak s otázkou vstupu do Európskych spoločenstiev, ako aj so zmenou ústavy. Referendum sa konalo 10. mája 1972. Politické strany Fianna Fáil a Fine Gael ako aj mnoho iných záujmových skupín podporovali kampaň „yes vote“. Kampaň „no“ predstavovalo omnoho menšiu skupinu. Aj napriek značným nerovnostiam vo veľkosti skupín zastávajúcich rozdielne názory sa viedla v rokoch 1971 a 1972 búrlivá diskusia o tom, či má alebo nemá Írsko vstúpiť do Európskych spoločenstiev.¹⁹ V priebehu roku 1971 „no“ kampaň získala na svoju stranu pomerne dosť stúpencov, a vyzeralo to, že verejná mienka sa začala meniť. Ministerstvo zahraničných vecí spolupracovalo s Európskym hnutím v Írsku na kampani s názvom „Yes to Europe“. Kľúčovými bodmi ich kampane boli okamžité výhody z členstva v Európskom hospodárskom spoločenstve, ako napríklad dlhodobé výhody pre priemysel a zvýšenie zamestnanosti vďaka vstupu na európske trhy. Odhadovalo sa vytvorenie približne 50 000 pracovných miest do roku 1980.²⁰

Keďže do roku 1995, kedy došlo k zmene zákona, Írsko ako štát nemuselo poskytovať informácie o výhodách a nevýhodách referendových otázok, tak vláda mohla použiť finančné prostriedky na podporu kampane za hlasovanie za vstup do EHS. Propagačná kampaň prebiehala prostredníctvom prejavov ministrov, distribúciou brožúr

---

¹⁹ IRISH Humanities. *The Road to Europe: The 1972 Referendum on EU Membership*. [online] 2022 [Citované 1. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.irishhumanities.com/blog/the-road-to-europe-the-1972-referendum-on-eu-membership/>.

²⁰ DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfa-websites-media/our-roles-and-policies/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

a novinových článkov. Taktiež prebiehala v televíznych programoch v hlavných vysielacích časoch.

Dôležitou osobou kampane bol Jack Lynch, ktorý presviedčal bežných ľudí o výhodách členstva, a zároveň poukazoval na to, že ľudia, ktorí nie sú ochotní hlasovať za vstup do Európskych spoločenstiev, by mohli zvýšiť závislosť Írska od Spojeného kráľovstva. Lynch spolu s Hillerim agitovali aj medzi záujmovými skupinami. Hillery tvrdil, že by hlasovaním za vstup zabezpečili dosiahnutie národných cieľov, ako je plná zamestnanosť, ukončenie nedobrovoľnej migrácie a lepšiu životnú úroveň pre občanov.²¹

Politické strany Labour Party a Sinn Féin viedli kampaň proti vstupu do Európskych spoločenstiev. Labouristi tvrdili, že Írsko malo žiadať len o pridružené členstvo v Európskych spoločenstvách. Argumentovali tým, že ako pridružený člen by mali právo vyvážať svoje priemyselné výrobky do ES, zrušiť opatrenia na ochranu obchodu, a zachovať osobitnú pomoc pre írsky priemysel. Inak povedané, z pridruženého členstva by Írsko malo väčšiu slobodu konania bez formálnych väzieb, ale na druhej strane by nemalo ani hlasovacie práva, a ani možnosť podieľať sa na tvorbe politik spoločných záujmov. Strana Sinn Féin navrhovala takzvané „Nové Írsko“. Tento návrh zahrňoval novú ústavu, nové vládne štruktúry, úplnú kontrolu nad dovozom aj vývozom kapitálu, štátnu kontrolu priemyslu a zdrojov nerastných surovín krajiny.²²

Írsky kongres odborových zväzov uviedol v roku 1971, že nie je v pozícii, aby vyjadril akúkoľvek podporu navrhovanému vstupu do Európskych spoločenstiev. Avšak o rok neskôr na Konferencii delegátov 9 z 13 odborových zväzov bolo proti. Írsky kongres odborových zväzov odhadoval stratu 30 000 pracovných miest v prípade vstupu Írska do Európskeho hospodárskeho spoločenstva.²³

Hlavným cieľom hlasovania proti bola ochrana írskej suverenity. V zoskupení bojujúcom proti bola írsky ľavicová koalícia. Tvrdili, že EHS požaduje potlačenie národnej

---

²¹ IRELAND. *50 years of Ireland in the EU*. [online] 2023 [Citované 2. januára 2023]. Dostupné na: https://prod-ireland-ie-assets.s3.amazonaws.com/documents/Ireland_in_the_EU_Special_Report_27_January_2023.pdf.

²² DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfawebsitemedia/ourrolesandpolicies/irelandintheeu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

²³ IRISH Humanities. *The Road to Europe: The 1972 Referendum on EU Membership*. [online] 2022 [Citované 1. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.irishhumanities.com/blog/the-road-to-europe-the-1972-referendum-on-eu-membership/>.

suverenity a nezávislosti malých štátov. Argumentovali aj tým, že vstupom by sa Írsko otvorilo budúcim obranným záväzkom. Ďalším argumentom bola aj spoločná politika poľnohospodárstva, ktorá by viedla k takým zmenám v írskom poľnohospodárstve, ktoré by znížili počet poľnohospodárskych podnikov, čo by následne viedlo k rozsiahlej nezamestnanosti, väčšej emigrácii a zničeniu sociálnej štruktúry.^{24 25}

Členstvo v Európskych spoločenstvách by viedlo k uplatňovaniu právnych predpisov EHS v Írsku, čo však bolo v rozpore s článkom 15 ústavy z roku 1937, ktorý stanovil, že jedinú a výlučnú právomoc prijímať zákony má národný parlament, a zároveň stanovil, že žiadny iný zákonodarný orgán nemá právomoc vydávať zákony pre štát. V referende bol podaný návrh na zmenu a doplnenie ústavy o doplnenie oddielu, ktorý sa zaoberá medzinárodnými vzťahmi, aby Írsku jednak umožnilo vstúpiť do EHS, a zároveň, aby právne predpisy Európskych Spoločenstiev mali právnu silu v Írsku.²⁵

Znenie návrhu bolo nasledovné: „Štát sa môže stať členom Európskeho spoločenstva pre uhlie a oceľ, Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu. Žiadne ustanovenie tejto ústavy neruší platnosť zákonov, prijatých aktov alebo opatrení prijatých štátom, ktoré si vyžadujú záväzky vyplývajúce z členstva v spoločenstvách, ani nebráni tomu, aby prijaté zákony, prijaté akty alebo opatrenia prijaté spoločenstvami alebo ich inštitúciami mali v štáte právnu silu.“²⁴

Za členstvo v Európskych spoločenstvách v referende, ktoré sa konalo vo štvrtok 10. mája 1972, hlasovalo 83 % Írov. Z celkového počtu 1,8 milióna oprávnených voličov sa referenda zúčastnilo 1,2 milióna voličov, čo predstavuje 70,88 % účasť.²⁴

Írsko po úspešnom referende vstúpilo 1. januára 1973 do Európskych spoločenstiev. Írsko sa vstupom stalo členom najväčšieho obchodného bloku na svete. Veľvyslanec Seán Kennan sa stal prvým stálym predstaviteľom Írska pri Európskych spoločenstvách.²⁶

---

²⁴ IRISH Humanities. *The Road to Europe: The 1972 Referendum on EU Membership..* [online] 2022 [Citované 1. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.irishhumanities.com/blog/the-road-to-europe-the-1972-referendum-on-eu-membership/>.

²⁵ DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU.* [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfaewebsitemedia/ourrolesandpolicies/irelandintheeu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

²⁶ EURÓPSKA KOMISIA. *Ireland's EU Membership.* (a) [online] [Citované 4. decembra 2022]. Dostupné na: https://ireland.representation.ec.europa.eu/about-us/irelands-eu-membership_en.

Napriek tomu, že išlo o najväčšiu zmenu v oblasti medzinárodných vzťahov pre Írsko od získania nezávislosti, nekonali sa žiadne slávnostné ceremónie či už v Dubline alebo v Bruseli, dokonca ani médiá tomu nevenovali veľkú pozornosť, a odporcovia vstupu do Európskych spoločenstiev stále tvrdili, že vstupom sa začalo obdobie veľkého ohrozenia pre hospodársku, sociálnu a politickú štruktúru írskej spoločnosti.

1.4 Hospodárstvo Írska

Írsko je v dnešnej dobe prosperujúcou, krajinou a podľa dát z Eurostatu za rok 2021 bolo Írsko krajinou s druhým najvyšším podielom HDP na obyvateľa hneď za Luxemburgom. Avšak nie vždy tomu tak bolo, a predtým ako Írsko získalo nezávislosť a začala sa písať história írskeho hospodárstva boli veľmi diskutované otázky ohľadom jeho prosperity mimo Spojeného kráľovstva.²⁷

Predtým ako sa Írsko osamostatnilo, malo hospodárstvo zamerané najmä na poľnohospodárstvo s výnimkou niekoľkých priemyselných miest, ale väčšinu priemyselných tovarov aj tak dovážalo zo Spojeného kráľovstva. Po roku 1922, kedy Írsko získalo nezávislosť, bola fiškálna politika krajiny konzervatívna. Verejným financiám pomohlo odpustenie štátneho dlhu výmenou za uznanie hranice so Severným Írskom. Aj napriek rozdeleniu, obchod medzi Írskom a Veľkou Britániou ostal do veľkej miery prepojený.²⁷

V medzivojnovom období výrazne klesol dovoz zo Spojeného kráľovstva do Írska, aj napriek tomu, že v tomto období stále veľká časť obchodu buď pochádzala alebo minimálne prechádzala cez Spojené kráľovstvo. Írsko sa v tomto období sústredilo na obchodnú politiku a na zvýšenie komparatívnej výhody znížením nákladov a zlepšením kvality. Tieto snahy priniesli lepšie sociálne zabezpečenie, veľké investície do sociálneho bývania, ale aj obchodný spor so Spojeným kráľovstvom, ktorý prebiehal až do roku 1938. Obchodný spor vypukol po odpore zo strany írskych občanov splácať pôžičky poskytnuté Britskou štátnou pokladnicou za účelom odkúpenia pozemkov v Írsku. Spojené kráľovstvo odpovedalo zavedením ciel na hlavné vývozne artikly Írska, ktorými boli

---

²⁷ DE BROMHEAD, Alan – ADAMS, Robin – CASEY, Ciarán. *Ireland's Economy since Independence: What Lessons from the Past 100 Years*. 30.4.2021 [online] Economics Observatory [Citované 25. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.economicsobservatory.com/irelands-economy-since-independence-what-lessons-from-the-past-100-years>.

poľnohospodárske výrobky, hovädzie mäso a živý dobytok. Írsko reagovalo odvetnými clami na priemyselný tovar a suroviny.²⁸

Kríza, ktorá bola prítomná počas tohto obdobia mala negatívny vplyv aj na ceny poľnohospodárskych výrobkov. Znížil sa aj podiel írskeho exportu zo 49 % v rokoch 1929/1930 na 33 % v rokoch 1945/1946.²⁸

Do popredia sa dostal protekcionizmus a v 30. rokoch 20. storočia ho presadzovali aj krajiny, ktoré boli až do tohto obdobia voľne obchodujúce. Okrem ciel sa zavádzali rôzne kvantitatívne či devízové obmedzenia. Týmto opatreniam sa v roku 1932 nevyhlo ani Írsko.²⁹

V Írsku došlo k zdvojnásobeniu osobných úspor v dôsledku nedostatku tovarov počas vojny, bezprostredne po vojne došlo k strojnásobeniu týchto úspor, čoho výsledkom bol enormný nárast dovozu. Výkonnosť írskeho priemyslu bola veľmi slabá, a spoliehali sa na dovoz, z čoho vyplývalo, že v blízkej budúcnosti budú čeliť hospodárskym problémom. Vládni predstavitelia si tiež uvedomovali, že výroba bola na hranici existujúcich potrieb trhu. Toto viedlo k ešte väčšej neefektívnosti kvôli novým zavedeným ochranným opatreniam na výrobný sektor. V 50. rokoch sa írske delegácie snažili o získanie zahraničných investícií najmä z krajín ako sú Spojené štáty americké a Nemecko. Vláda dokonca uzákonila 50 % odpustenie dane zo zisku z vývozu na určité obdobie.²⁹

Koncom 50. rokov Írsko vstúpilo do obdobia hospodárskeho rastu, ktorý trval niekoľko rokov. V 60. rokoch sa znížila čistá emigrácia po prvýkrát od získania nezávislosti. Pripisuje sa to hospodárskemu rozvoju, ale aj zmene vlády a následným investovaním do sociálnych reforiem.

Taktiež sa zvýšil počet obchodných partnerov najmä zo strany Spojeného kráľovstva. Vláda dala záväzok liberalizovať obchod, čo podporilo rast domáceho trhu. So Spojeným kráľovstvom Írsko podpísalo dohodu o voľnom obchode v roku 1965.

---

²⁸ GIBNEY, John. *How Ireland and Britain ended up in an Economic War in the 1930s*. 11. decembra 2020 [online] Raidió Teilifís Éireann [Citované 5. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.google.com/search?q=rte&oq=rte+&aqs=chrome..69i57j69i60l2.2847j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>.

²⁹ GRÁDA, Cormac Ó - O'ROURKE, Kevin Hjortshøj. *The Irish Economy during the Century after Partition*. Marec 2021 [online] Economic and Social Research Council [Citované 25. februára 2023]. Dostupné na: <https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/centres/cage/manage/publications/wp552.2021.pdf>.

V priebehu rokov 1960 až 1973 rástol hrubý domáci produkt v priemere o 3,7 % ročne. Ale aj napriek tomu Írsko stále zaostávalo za ekonomikami, akou bolo napríklad Francúzsko.³⁰

Írsko spolu so Spojeným kráľovstvom v 1973 vstúpili do Európskeho hospodárskeho spoločenstva. Vplyv vstupu do EHS na írske hospodárstvo bol okamžitý, keďže Írsko mohlo exportovať na širší európsky trh, ale aj tak sa írske hospodárstvo nenachádzalo v najlepšom období kvôli politickým rozhodnutiam v oblasti hospodárstva. Kvôli ropnej kríze v roku 1973 si Írsko muselo požičať v zahraničí na podporu domáceho dopytu a na bežné verejné výdavky. Snažilo sa čeliť vysokým cenám ropy a globálnej recesii, avšak zníženie daní a skokové zvýšenie vládnych výdavkov spôsobilo, že štátny dlh prudko rástol. Ani strane Fianna Fáil, ktorá vyhrala voľby v 1977, sa nepodarilo zabezpečiť hospodársky rast a hrozil kolaps ekonomiky, aj kvôli rastu reálnych úrokových sadzieb.

Vláda musela zavádzať úsporné opatrenia, ktoré ovplyvnili hospodárstvo v 80. rokoch. Spotreba skoro vôbec nerástla a nezamestnanosť sa dostala na najvyššiu úroveň v histórii, a to na 17,1 %.³⁰

Po dvoch desaťročiach, kedy bolo Írsko považované za jednu z najchudobnejších krajín Európy, zažilo v 90. rokoch ekonomický rast, a dostalo prezývku „Keltský tiger“. Išlo o obdobie medzi rokmi 1995 až 2007. V priemere írske hospodárstvo vzrástlo až o 9,4 % ročne. Existuje viacero faktorov, ktoré ovplyvnili tento rast.³¹

Jedným z nich boli zahraničné investície, ktoré sa im darilo prilákať najmä vďaka svojmu členstvu v Európskej únii. Dôležitým partnerom sa stali Spojené štáty americké, ktoré v tomto čase hospodársky rástli, a tak prispeli aj k rastu Írska cez firmy ako Dell alebo Intel.³²

---

³⁰ GRÁDA, Cormac Ó - O'ROURKE, Kevin Hjortshøj. *The Irish Economy during the Century after Partition*. Marec 2021 [online] Economic and Social Research Council [Citované 25. februára 2023]. Dostupné na: <https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/centres/cage/manage/publications/wp552.2021.pdf>.

³¹ PETERS, Katelyn. *Celtic Tiger: Definition, History, and How Irish Economy Thrived*. 13. októbra 2021 [online] Investopedia [Citované 27. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/c/celtictiger.asp>.

³² BOCORA, Ján a kolektív. *Ekonomika štátov Európskej únie*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. 305 strán. ISBN 978-80-225-3152-8.

Faktor fiškálnej politiky súvisí so zahraničnými investíciami, keďže Írsko patrí ku krajinám s najmenšou sadzbou dane z príjmu. Tento fakt spolu so stabilným politickým systémom presvedčil investorov a spôsobil nárast súkromného sektora.

Ďalším faktorom bola deregulácia a v roku 1999 si vyslúžilo Írsko 3. miesto za najotvorenejšiu krajinu v hodnotení Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj³³. Vďaka tomu prilákalo mnohé finančné spoločnosti do krajiny a stalo sa centrom finančných služieb.

Treba spomenúť aj fondy a dotácie z Európskej únie, ktoré napomohli rozvoju v dopravnej infraštruktúre, priemysle, ale aj vo vzdelaní.³⁴

V roku 2008 prišla zmena s príchodom medzinárodnej krízy a hrubý národný produkt (ďalej aj „HNP“) začal klesať. V roku 2009 došlo až k 9,1 % prepadu HNP. Írsko muselo prijať prísne opatrenia najmä v oblasti daní. V roku 2010 dostalo pôžičku od Európskej centrálnej banky, Európskej komisie a Medzinárodného menového fondu vo výške 67,5 miliárd eur, výmenou za kontrolu nad írskym hospodárstvom. HNP začalo znovu rásť v roku 2012.³⁵

Aktuálne má írske hospodárstvo duálny charakter, a to globálny a domáci. Globálny je zameraný na vývoz najmä nadnárodných spoločností sídliačich v Írsku. V domácom sektore sa sústreďujú predovšetkým stredné a malé podniky a tento sektor je zároveň náročnejší na faktor práce.³⁶

Ako už bolo spomenuté írske hospodárstvo sa rozvinulo najmä vďaka nadnárodným spoločnostiam a ich udržaniu v krajine. Na rastúcom vývoze Írska sa podieľajú hlavne korporácie z informačno-technologického a farmaceutického sektora.

---

³³OECD. *Ireland: Structural reforms are needed to ease long-term pressures on public finances*. 14. decembra 2022 [online] [Citované 1. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/ireland/ireland-structural-reforms-are-needed-to-ease-long-term-pressure-on-public-finances.htm>.

³⁴PETERS, Katelyn. *Celtic Tiger: Definition, History, and How Irish Economy Thrived*. 13. októbra 2021 [online] Investopedia [Citované 27. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/c/celtictiger.asp>.

³⁵SWEENEY, Paul. *Ireland's recovery: from bust to buoyancy ... to Brexit?*. 14. októbra 2019 [online] Social Europe [Citované 17. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.socialeurope.eu/irelands-recovery-from-bust-to-buoyancy-to-brexite>.

³⁶PARLIAMENTARY Budget Office. *Ireland's dual economy*. 15. september 2021 [online] House of the Oireachtas [Citované 27. februára 2023]. Dostupné na: https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/parliamentaryBudgetOffice/2021/2021-09-15_ireland-s-dual-economy_en.pdf.

Počas pandémie sa prehĺbila dualita hospodárstva ešte viac, pretože malé a stredné podniky museli čeliť reštrikciám. Najviac to zasiahlo odvetvia stravovacích a ubytovacích služieb.

Napriek obmedzeniam Írsko zvládlo krízu spôsobenú COVID-19 dobre a dosiahlo rast HDP. Avšak Írsko bude musieť z dlhodobého hľadiska riešiť riziká súvisiace so starnúcim obyvateľstvom a s ich zdravotnými a dôchodkovými nákladmi. Taktiež bude potrebné investovať do ponuky cenovo dostupného bývania, a v neposlednej rade sa bude potrebné zamerať aj na splnenie klimatických cieľov, ktorými sú znižovanie emisií skleníkových plynov.³⁷

---

³⁷ OECD, *Ireland: Structural reforms are needed to ease long-term pressures on public finances*. 14. decembra 2022 [online] [Citované 1. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/ireland/ireland-structural-reforms-are-needed-to-ease-long-term-pressure-on-public-finances.htm>.

2 Cieľ a metodika práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je vysvetlenie a podrobná analýza výnimiek Írska zo spolupráce v Európskej únii a ich následný dopad na Írsko. V práci sme sa zamerali na integráciu Írska do EÚ a udalostí, ktoré jej predchádzali. Podrobne sme skúmali Amsterdamskú a Lisabonskú zmluvu, ktorými sa prijali výnimky, a tým sa definoval vzťah medzi EÚ a Írskom.

Čiastkovými cieľmi práce v teoretickej časti sú charakteristika Írska, jeho história a hospodárstvo, ako aj proces pristúpenia k Európskej únii. V praktickej časti sú čiastkovými cieľmi objasnenie dôvodov neúčasti v konkrétnych oblastiach spolupráce EÚ, analyzovanie vplyvu Brexitu na Írsko, definovanie jednotlivých výnimiek, a ako sa prejavujú v praxi, či aký vplyv majú na migráciu v Írsku.

Výsledkom práce je oboznámenie čitateľa so špecifikami členstva Írska v Európskej únii na základe dojednaných výnimiek.

Na dosiahnutie stanovených cieľov sme v práci aplikovali metódy pre získavanie a následne spracovanie informácií. Pomocou abstrakcie sme získali dáta, keďže sme pri hľadaní a následnom použití relevantných zdrojov potrebovali vyselektovať podstatné informácie z celku, a ich následnou deskripciou sme ich použili v práci. Účelom bolo priblížiť skutočnosti, ktoré ovplyvnili, respektíve majú vplyv na spoluprácu Írska v EÚ. Ide o historické a politické väzby Írska, ekonomické faktory, integračný proces. Metóda analýzy a komparácie bola využitá v poslednej časti práce pri konkretizácii výnimiek. Prvým krokom bola explikácia výnimiek, pri ktorej sme vychádzali zo zmlúv pôvodných Európskych spoločenstiev, dnes už Európskej únie. Následne sme analyzovali dopad Brexitu z doposiaľ zverejnenej literatúry. Využitím komparácie sme skúmali dopad výnimiek a dôsledky v oblasti migrácie.

Zdroje boli najmä cudzojazyčné. K najdôležitejším zdrojom patrili informácie z oficiálnych stránok úradov Írskej republiky, zmluvy zverejnené v Úradnom vestníku EÚ a údaje z oficiálnych webových stránok európskych inštitúcií. Ďalej sme čerpali z odborných článkov a publikácií. Využívali sme aj knižné zdroje, z ktorých sme získavalo informácie o histórii, hospodárstve, ale aj migrácii. V praktickej časti k dôležitým zdrojom patrili práve Amsterdamská a Lisabonská zmluva, ktorými sa zaviedli výnimky, a ich analýze sa venuje celé kapitola.

3 Charakteristika írskych výnimiek zo spolupráce v Európskej únii

Európska únia pôsobí v rámci svojich kompetencií v tých oblastiach politik, v ktorých jej štáty odovzdali časť svojich právomocí. Predpokladá sa, že členské štáty budú spolupracovať v daných oblastiach, ak však nesúhlasia, alebo sa chcú vyhnúť určitému typu spolupráce, môžu využiť možnosť neúčasti takzvaný „opt-out“. Neúčasť členských štátov sa umožňuje najmä kvôli zabezpečeniu plynulého fungovania a pokroku v Európskej únii. Ako príklad takejto neúčasti môžeme uviesť neúčasť Dánska v hospodárskej a menovej únii alebo neúčasť Poľska na Charte základných práv Európskej únie.³⁸

Pri Európskej únii sa stretávame aj s pojmami ako diferencovaná integrácia, viacrýchlostná alebo flexibilná integrácia. V prípade Írska hovoríme o diferencovanej integrácii pri Schengenskom priestore a pri priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Diferencovanú integráciu nie je ľahké definovať, keďže má rôzne formy, či už ide o výnimky, mimozmluvné dohody alebo iniciatívy o posilnenej spolupráci. Táto integrácia môže byť prínosom pre skupinu krajín, ktoré chcú zintenzívniť spoluprácu, ale aj pre krajiny, ktorým vyhovuje pomalšie tempo spolupráce. Diferencovaná integrácia sa dá považovať za dobrý nástroj na preklopenie rozdielných názorov v Európskej únii. Na objasnenie tohto konceptu musíme rozlišovať aj význam diferencovanej integrácie. Základne delenie je technické a politické.

Z technického hľadiska môže ísť o:

- rozdielny čas (rovnaký cieľ, ale rozdielny čas na dosiahnutie cieľa),
- spôsob (účasť podľa záujmu bez snahy o docielenie rovnakého výsledku),
- priestor (v závislosti od geografickej polohy).³⁹

Z politického hľadiska rozlišujeme aká krajina alebo aký počet krajín stojí za iniciatívou. Pokiaľ ide o početnejšiu skupinu prípadne krajiny s dlhoročným členstvom, tak sa diferenciácia vníma ako ochota prehĺbiť integračný proces. Diferenciácia by mala

---

³⁸ EUR-LEX. *Neúčasť (opt-out)*. [online] [Citované 10. marca 2023]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/glossary/opting-out.html>.

³⁹ EURÓPSKY PARLAMENT. *SPRÁVA o diferencovanej integrácii*. [online] [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0402_SK.html.

odrážať, že Európska únia je otvorená prispôbeniu potrebám svojich občanov, a zabezpečuje flexibilitu, tak aby nedošlo k ohrozeniu politického systému.⁴⁰

Čo sa týka Írska, tak si momentálne uplatňuje dve výnimky z politík Európskej únie. Prvá z výnimiek sa týka Schengenu resp. Schengenského priestoru. Druhú výnimku si uplatňujú v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pokiaľ ide o druhú výnimku, tú si v rovnakej oblasti uplatňuje aj Dánsko, ale Írsko na rozdiel od Dánska sa môže pripojiť k určitým iniciatívam, ak si to bude priať. Dôležitý je aj fakt, že tieto výnimky si uplatňovalo aj Spojené kráľovstvo počas členstva v EÚ. Írsko a Spojené kráľovstvo majú aj naďalej silné väzby medzi sebou, či už kvôli spoločnej časti histórie, obchodu alebo aj geografickej blízkosti.

3.1 Výnimka zo Schengenského priestoru

Schengenský priestor vznikol v roku 1985 na základe Schengenskej dohody. Názov je odvodený od obce Schengen, ktorá sa nachádza v Luxemburgu na hranici s Nemeckom a Francúzskom. Ako prví túto dohodu podpísali nasledovné krajiny: Nemecko, Francúzsko, Belgicko, Luxembursko a Holandsko.⁴¹

Ide o priestor, v ktorom sa nevykonávajú kontroly na vnútorných hraniciach s výnimkou špecifických prípadov. Vonkajšie hranice sú kontrolované podľa dohodnutých kritérií. Pravidlá fungovania Schengenu sú spísané v Kódexe schengenských hraníc. Najväčšou výhodou je práve možnosť voľného pohybu osôb cez hranice. Význam má aj z hospodárskeho hľadiska, keďže hranice prekračujú aj ľudia, ktorí cestujú za prácou alebo štúdiom, a aj náklady na správu vnútorných hraníc sa výrazne znížili. Vďaka Schengenskému priestoru sa právo občanov na slobodu pohybu stalo skutočnosťou.

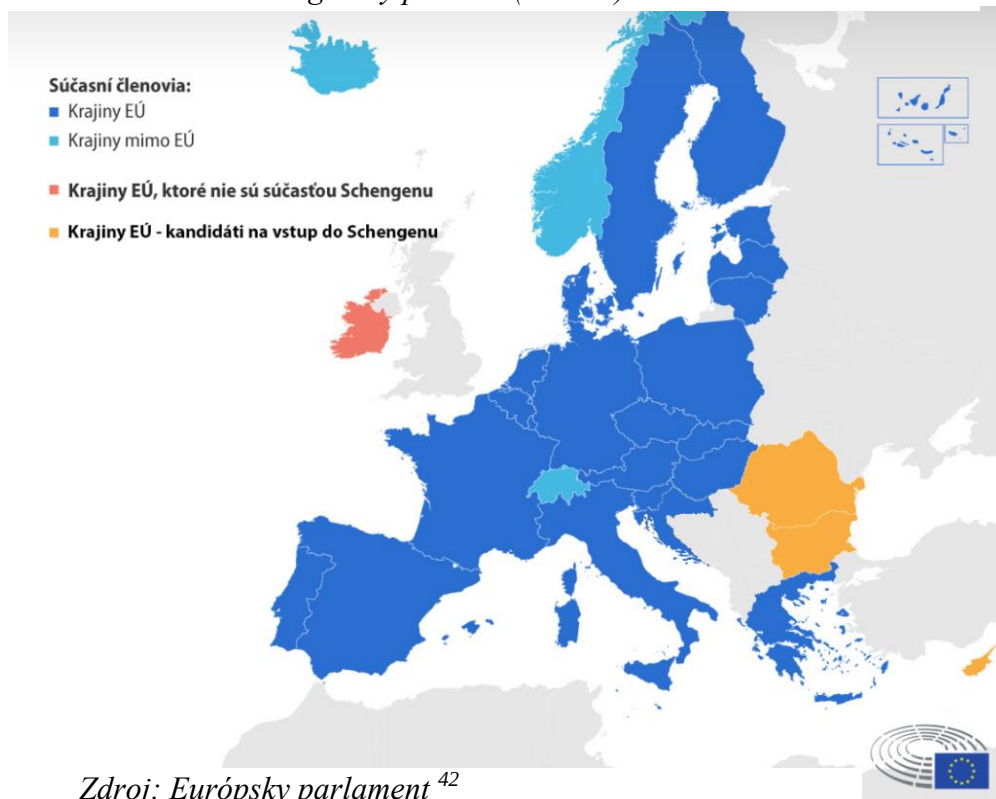
---

⁴⁰ EURACTIV. *Variabilná geometria / flexibilná integrácia*. [online] [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.europa.sk/variabilna-geometria-flexibilna-integracia>.

⁴¹ EURÓPSKY PARLAMENT. *Schengen: európsky priestor bez hraníc*. 11. novembra 2022 [online] [Citované 10. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/security/20190612STO54307/schengen-europsky-priestor-bez-hranic>.

Aktuálne je súčasťou Schengenského priestoru 27 štátov (Obrázok č. 1), z toho 23 členských štátov Európskej únie. Posledným štátom z krajín EÚ, ktorý sa pripojil 1. januára 2023 je Chorvátsko. Mimo EÚ sú súčasťou Schengenu Nórsko, Švajčiarsko, Lichtenštajnsko a Island. V budúcnosti by sa mali zrušiť hraničné kontroly aj s Bulharskom, Rumunskom a Cyprom. Nové členské krajiny, ktoré vstúpia do Európskej únie už nemajú možnosť neúčasti v Schengenskom priestore.^{42 43}

Obrázok č. 1: Schengenský priestor (r. 2023)

Zdroj: Európsky parlament⁴²

Írsko si uplatňuje výnimku zo Schengenského priestoru na základe protokolu, ktorý je súčasťou Amsterdamskej zmluvy. Zmluva bola podpísaná 2. októbra 1997 a vstúpila do platnosti 1. mája 1999. Práve táto zmluva obsahuje aj protokol, ktorým začleňuje Schengenské acquis (Schengenský priestor) do Európskej únie. Týmto protokolom sa Schengenské acquis a aj dohody s ním súvisiace začleňujú do rámca Európskej únie. Ide

⁴² EURÓPSKY PARLAMENT. *Schengen: európsky priestor bez hraníc*. 11. novembra 2022 [online] [Citované 10. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/security/20190612STO54307/schengen-europsky-priestor-bez-hranic>.

⁴³ EURÓPSKA RADA. *Schengenský priestor podrobne*. 09. marec 2023 [online] [Citované 11. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/schengen-area/>.

o dohody o postupnom zrušení hraničných kontrol na vnútorných hraniciach podpísané 14. júna 1985 a 19. júna 1990 a aj dohody so zameraním na európsku integráciu a umožnenie rozvoja v oblasti slobody, bezpečnosti a práva. Tento protokol taktiež potvrdzuje, že ustanovenia týkajúce sa Schengenského acquis sú uplatniteľné, len ak sú súčasne zlučiteľné s Európskou úniou. Súčasťou tohto protokolu je Článok 4, ktorý hovorí o tom, že Írsko, a v tom čase aj Spojené kráľovstvo, nie sú viazané Schengenským acquis, a môžu kedykoľvek požiadať o pripojenie k ustanoveniam.

Írsko sa na základe Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska nepodieľa na zrušení kontrol na vnútorných hraniciach, a ani na ďalších pravidlách prijatých na základe predchádzajúcich zmlúv. Írsko vykonáva kontroly osôb vstupujúcich do krajiny, ako aj členské krajiny Schengenu môžu kontrolovať osoby pochádzajúce z Írska vstupujúce na ich územie. Ďalej si Írsko zanechalo „spoločný cestovný priestor“ so Spojeným kráľovstvom, ktorý zabezpečuje pohyb osôb v rámci územia Írska a Spojeného kráľovstva, a aj iné dohody v oblasti pohybu osôb podľa Protokolu o uplatňovaní určitých aspektov článku 7a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na Spojené kráľovstvo a Írsko, Článku 2.

Podľa Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska sa Írsko nepodieľa na prijatí opatrení, ktoré navrhla Rada na základe Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, v súčasnosti Zmluva o fungovaní Európskej únie, a ani žiadne rozhodnutie a nové medzinárodné dohody nadväzujúce na túto zmluvu nebudú platné či záväzné pre Írsko. Avšak ak si Írsko želá byť viazané, alebo chce prijať opatrenie navrhnuté Radou, podľa článku 3 tohto protokolu, môže upovedomiť predsedu Rady o svojom zámere, a to v časovej lehote do 3 mesiacov od predloženia opatrenia alebo rozhodnutia. Súčasťou Amsterdamskej zmluvy je aj vyhlásenie Írska k tomuto článku, a teda vyhlasuje, že má záujem tento článok využívať v čo najväčšej miery, ale s ohľadom na zachovanie dohody so Spojeným kráľovstvom.⁴⁴

Treba zdôrazniť, že Írsko v prípade záujmu má možnosť pripojiť sa ku ktorémukoľvek opatreniu, protokolu alebo k zmluve ako celku, a to bez nijakého časového obmedzenia a so súčinnosťou všetkých zmluvných strán.⁴⁴

---

⁴⁴ AMSTERDAMSKÁ ZMLUVA. [Citované 10. marca 2023] Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=186744>.

Znenie týchto protokolov sa nezmenilo ani Lisabonskou revíziou, a teda výnimka v oblasti Schengenského priestoru, ktorú zaviedla Amsterdamská zmluva ostala v platnosti aj po prijatí Lisabonskej zmluvy, ktorá vstúpila do platnosti 1. decembra 2009.

Existuje viacero dôvodov zavedenia tejto výnimky, ale kľúčovým je fakt, že Spojené kráľovstvo nemalo záujem byť súčasťou Schengenu. Spojené kráľovstvo argumentovalo, že pre ostrov je výhodnejšie si ponechať kontrolu nad hranicami, a to z dôvodu lepšej kontroly a prevencie pred ilegálnou migráciou. A keďže Spojené kráľovstvo a Írsko tvoria Spoločný cestovný priestor (Common Travel Area), ktorý je pre Írsko nesmierne dôležitý, Írsko sa rozhodlo rovnako ako Spojené kráľovstvo v prospech zachovania tejto dohody, a nevstúpilo do Schengenského priestoru.

Čo vlastne je Spoločný cestovný priestor a prečo je tak dôležitý pre Írsko ? Spoločný cestovný priestor je dohoda medzi Írskom a Veľkou Britániou najmä v oblasti voľného pohybu medzi územím oboch krajín. Dohoda platí od roku 1922 a vznikla hlavne vďaka histórii, ktorá tieto krajiny spája. V čase vzniku dohoda nemala písomnú podobu, avšak dnes je súčasťou právnych predpisov v oboch krajinách. Táto dohoda bola uzavretá len medzi Írskom a Spojeným kráľovstvom, ale Európska únia ju akceptuje na základe Amsterdamskej zmluvy, kde uznala Spoločný cestovný priestor. Treba povedať, že táto dohoda sa uplatňuje iba na občanov Írska a Spojeného kráľovstva, a okrem slobodného pohybu majú právo pracovať, študovať, žiť a s tým súvisiace aj ďalšie práva a privilégia, ako prístup k sociálnym dávkam a zdravotnej starostlivosti, dokonca právo voliť v konkrétnych voľbách. Do tejto dohody nespádajú oblasti tovaru a ciel. Táto dohoda ostáva nezmenená aj po odchode Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Táto dohoda je dôležitá najmä z dôvodu, že Írsko má jedinú pozemnú hranicu práve so Spojeným kráľovstvom.⁴⁵

Pozemná hranica je medzi Írskou republikou a Severným Írskom, ktoré je súčasťou Spojeného kráľovstva. Táto hranica je veľmi špecifická, pretože nie je skoro vôbec fyzicky označená, aj napriek tomu, že je to momentálne vonkajšia hranica Európskej únie. Dôvodom boli viaceré konflikty v minulosti, a ani dnes sa neuvažuje o vybudovaní

---

⁴⁵ CITIZENS Information. *Common Travel Area between Ireland and the UK*. 11. november 2022 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: https://www.citizensinformation.ie/en/government_in_ireland/ireland_and_the_uk/common_travel_area_between_ireland_and_the_uk.html.

pohraničnej infraštruktúry, keďže ide o citlivú tému v tomto regióne. Európska únia sa dokonca zaviazala, že nevybuduje „tvrdú“ hranicu.⁴⁶

Ďalším faktorom je aj poloha Írska, keďže ide o ostrovný štát, a má iba jedinú pozemnú hranicu. Zvyšok ostrova je obmývaný morom, a tak jediná možnosť ako sa dostať do Írska je buď lietadlom alebo loďou. Z toho vyplýva, že výhody plynúce zo Schengenského priestoru nemajú pre Írsko taký veľký význam ako pre mnohé štáty kontinentálnej Európy.

Dôvody prečo Írsko nie je súčasťou Schengenského priestoru sú viaceré, avšak nemôžeme ich analyzovať jednotlivo, keďže sú úzko prepojené. Hlavným dôvodom ostáva kontrola imigrantov a zachovanie Spoločného cestovného priestoru so Spojeným kráľovstvom.⁴⁶

3.2 Výnimka z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti

Írsko má výnimku aj v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Právny základ tohto priestoru sa nachádza v Hlave V konsolidovaného znenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Írsko si výnimku uplatňuje na základe Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o fungovaní Európskej únie.⁴⁷

Hlava V, Kapitola 1, Článok 67 uvádza, že Únia vytvára priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pri rešpektovaní základných práv a rozličných právnych systémov a tradícií členských štátov. Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bol vytvorený za účelom zrušenia vnútorných hraničných kontrol a poskytnutia čo najvyššej možnej ochrany občanov. Má niekoľko cieľov ako vytvorenie priestoru, kde sa budú rešpektovať základné práva, ale aj právne systémy a tradície jednotlivých členských štátov. Cieľom je aj snaha, o čo najvyššiu bezpečnosť, v ktorej členské štáty spolupracujú pri

---

⁴⁶ ETIAS. *Ireland and Schengen: Do I Need ETIAS to Visit Irish Territory?*. 16. marca 2021 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.etiasvisa.com/etias-news/etias-ireland.F>.

⁴⁷ EURÓPSKY PARLAMENT. *Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: všeobecné aspekty*. 31. máj 2022 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/150/priestor-slobody-bezpecnosti-a-spravodlivosti-vseobecne-aspekty>.

predchádzaní trestnej činnosti, xenofóbie a rasizmu. Ďalšou úlohou bolo aj zrušenie hraničných kontrol osôb, vytvorenie spoločnej azylovej a prisťahovaleckej politiky a jednotný postup pri kontrole vonkajších hraníc, na základe solidarity voči osobám z tretích krajín.^{48 49}

Protokol o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti uvádza nasledovné: Írsko sa nepodieľa na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, žiadne z ustanovení časti 3 hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ani opatrenie prijaté podľa tejto hlavy, žiadne ustanovenie akejkol'vek medzinárodnej dohody uzatvorenej Úniou podľa tejto hlavy, a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora o výklade takého ustanovenia alebo opatrenia nebude záväzné alebo uplatniteľné pre Írsko.⁴⁸

Druhá výnimka je zložitejšia z hľadiska jej nadobudnutia, ako to bolo v prípade prvej výnimky zo Schengenskej spolupráce. Aj v tomto prípade Írsko postupovalo spoločne vo väčšine otázok so Spojeným kráľovstvom. Írsko vyjednávalo túto výnimku už pri prijatí Amsterdamskej zmluvy, avšak vtedy ešte neexistoval priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, tak ako ho poznáme dnes. Pri Amsterdamskej zmluve sa výnimka týkala oblasti azylu, prisťahovalectva a občianskeho práva.

Lídri Európskej únie po pristúpení značného množstva nových členských štátov cítili potrebu reformy. Nakoniec dosiahli reformnú dohodu, takzvanú Lisabonskú zmluvu, ktorú podpísali 13. decembra 2007. Lisabonská zmluva mení a zároveň dopĺňa Zmluvu o Európskej únii a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva. Táto zmluva so sebou priniesla množstvo dôležitých zmien a posilnila postavenie Európskej únie.

Európska únia sa stala právnou nástupkyňou Európskeho spoločenstva. Strategickým bodom Lisabonskej zmluvy je získanie právnej subjektivity pre EÚ, čím sa stáva subjektom medzinárodného práva, a môže podpisovať medzinárodne zmluvy, a vstupovať do medzinárodných organizácií.

---

⁴⁸ EURÓPSKY PARLAMENT. *Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: všeobecné aspekty*. 31. máj 2022 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/150/priestor-slobody-bezpecnosti-a-spravodlivosti-vseobecne-aspekty>.

⁴⁹ LISABONSKÁ ZMLUVA. [Citované 16. marca 2023] Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/EU/Doc/lisabonska-zmluva.pdf>

Zrušil sa ňou aj tretí pilier, ktorý sa zakladal na medzivládnej spolupráci, čím vznikol posilnený prvý pilier priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ku ktorému sa pridala policajná a justičná spolupráca v trestných veciach. Touto zmluvou sa vytvoril aj základ pre uznávanie rozsudkov v trestných veciach a vzájomné uznávanie rozhodnutí v občianskych záležitostiach. Štátom bola ponechaná možnosť „záchrannej brzdy“, čo znamená, že v prípade ak by navrhovaná smernica zásadne menila základy trestného práva krajiny, majú možnosť požiadať, aby o danej smernici rokovala Európska rada.⁵⁰

Tým, že sa Lisabonskou reformnou zmluvou veľa skutočností zmenilo aj v právomociach Európskej únie v oblasti bezpečnosti, tak Írsko získalo výnimku aj v oblastiach trestného práva a policajnej spolupráce. Týmto dosiahlo komplexnú výnimku z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Dôležitým rozdielom medzi prvou a druhou výnimkou je, že prvá výnimka bola prijatá ako celok, a druhá ako „case by case“, čiže pri každej zmene alebo prijatí nového ustanovenia sa Írsko môže rozhodnúť, či sa zúčastní na danej spolupráci alebo nie. Írsko poskytlo vyhlásenie, v ktorom uviedlo, že má záujem využívať svoje právo podieľať sa na prijímaní opatrení tak, ako to určuje Protokol o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v čo najväčšom možnom rozsahu.⁵⁰

Prijatiu Lisabonskej zmluvy z írskej strany avšak predchádzalo referendum. Írsko sa ako jediná krajina rozhodla ratifikovať zmluvu prostredníctvom referenda. V prvom referende, ktoré sa konalo 12. júna 2008, Írsko neprijalo Lisabonskú zmluvu v pomere hlasov 53,4 % proti a za bolo 46,6 % zo zúčastnených. Kvôli výsledku referenda bolo jasné, že zmluva nenadobudne platnosť 1. januára 2009, ako sa to pôvodne plánovalo. Aj napriek tomu, že vláda podporovala zmluvu, museli akceptovať výsledok referenda.⁵¹

Dôvody prečo malo referendum neúspech, bola najmä jeho nezrozumiteľnosť pre občanov a obavy zo straty suverenity a neutrality. Samozrejme sa konala aj masívna kampaň proti zmluve.⁵¹

---

⁵⁰ LISABONSKÁ ZMLUVA. [Citované 16. marca 2023] Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/EU/Doc/lisabonska-zmluva.pdf>.

⁵¹ MCDONALD, Henry - STRATTON, Allegra. *Irish Voters Reject EU Treaty*. 13. júna 2008 [online] *The Guardian* [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/world/2008/jun/13/ireland>.

Aby bolo ďalšie referendum úspešné boli potrebné zmeny v zmluve. Problematickým bodom bola zmena legislatívneho postupu a najmä hlasovanie v oblasti trestného práva a policajnej spolupráce, kde sa princíp jednomyselnosti mal zmeniť na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou. Komisia mala byť zmenšená, teda počet komisárov sa mal zmenšiť, a hrozilo, že Írsko by nemuselo mať svojho zástupcu v Komisii nepretržite. Zmenou mali prejsť podľa Lisabonskej zmluvy aj právomoci Európskeho parlamentu. Ten by mohol prijímať zmeny a doplnenia návrhov zákonov v oblastiach trestného práva, migrácie, a aj policajnej spolupráce. Toto by znamenalo, že členské štáty by na vnútroštátnej úrovni v týchto oblastiach nemali hlavné slovo.⁵²

Keďže bolo potrebné zmluvu ratifikovať, referendum sa zopakovalo o rok neskôr 2. októbra 2009. Írsko dostalo viacero záruk od Európskej únie, ktoré boli aj využité v kampani za prijatie Lisabonskej zmluvy. Išlo o záruky vo vojenskej neutralite, v daňových sadzbách. Taktiež sa zaručili za pozíciu írskeho komisára.⁵³ Dnes už vieme, že druhé referendum bolo úspešné v pomere hlasov 67,1 % za k 32,9 % proti.⁵⁴

3.3 Vplyv Brexitu na výnimky

Keďže vieme, že Írsko prijalo obe výnimky spolu so Spojeným kráľovstvom, v čase keď ešte bolo súčasťou Európskej únie. S istotou vieme povedať, že Brexit mal najväčší dopad spomedzi členských krajín na Írsko, keďže zdieľa 500 kilometrov dlhú hranicu so Spojeným kráľovstvom. Po vystúpení Spojeného kráľovstva sa práve táto hranica stala vonkajšou hranicou EÚ. Vyjednávači sa dohodli na „poistke“, ktorá by zamedzila vytvoreniu tvrdej hranice, a vytvorilo by sa jednotné colné územie, ktoré by zabezpečilo rovnaké podmienky pre obidve spomínané krajiny. Toto riešenie bolo vnímané ako

---

⁵² TAYLOR, Simon – BRUNSDEN, Jim – LATHAM, Mark. *Irish Reject Lisbon Treaty*. 13. jún 2008 [online] POLITICO [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: [//www.politico.eu/article/irish-reject-lisbon-treaty/](http://www.politico.eu/article/irish-reject-lisbon-treaty/).

⁵³ ATIKCAN, Ece Ozlem. *Asking the public twice: why do voters change their minds in second referendums on EU treaties?*. 19. október 2015 [online] *The London school of Economics and Political science* [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2015/10/19/asking-the-public-twice-why-do-voters-change-their-minds-in-second-referendums-on-eu-treaties/>.

⁵⁴ DOBBINS, Tony. *Second time around Irish vote yes for Lisbon*. 19. novembra 2009 [online] Eurofound [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2009/second-time-around-irish-vote-yes-for-lisbon>.

kontroverzné zo strany Spojeného kráľovstva, keďže by krajina zotrvala v colnej únii na neurčito.⁵⁵

Írsko tak ako aj Spojené kráľovstvo pokladali za dôležité zachovať Veľkopiatočkovú mierovú dohodu, ktorá ukončila dlhotrvajúci konflikt na ostrove. V dôsledku dohody zanikli strážne veže či kontrolné vojenské stanovištia, a v rámci zachovania mieru bolo potrebné vyhnúť sa fyzicky existujúcej hranici. Špecifický je aj nárok ľudí narodených v Severnom Írsku, pretože majú nárok na írské občianstvo, a teda aj občianstvo EÚ, a preto by nemali existovať prekážky na uplatnenie ich práv.⁵⁵

Brexit zatiaľ neovplyvnil názor Írska a ponechávajú si obe výnimky zo spolupráce s Európskou úniou. Taktiež si krajiny ponechávajú spoločný cestovný priestor.

3.4 Uplatňovanie výnimiek v praxi

Aj napriek výnimkám Írsko participuje v niektorých oblastiach ako je Frontex, SIS II alebo azylová politika. Čo sa týka Schengenského priestoru už vieme, že Írsko si uplatňuje výnimku z tejto oblasti, avšak nemá výnimku zo smernice, ktorá sa vzťahuje na všetky členské štáty.

Voľný pohyb v Európskej únii

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov hovorí o tom, že občania Európskej únie spolu s ich rodinnými príslušníkmi sa môžu slobodne pohybovať, respektíve zdržiavať na území všetkých členských štátov. Táto smernica nemá dopad na vykonávanie hraničných kontrol a Írsko ich môže vykonávať tak, ako to považuje za potrebné.

---

⁵⁵ EUROPEAN Parliament. *Brexit: the impact on Ireland*. [online] 23. septembra 2019 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20170925STO84610/brexit-the-impact-on-ireland>.

Frontex

V rámci spolupráce členských štátov sa rozhodlo o zriadení Európskej pohraničnej a pobrežnej stráže inak nazývanej aj Frontex. Frontex pomáha krajinám v Schengene s ochranou vonkajších hraníc. Financovaná je cez Európsku úniu a príspevky pridružených krajín. Od roku 2016 sa rozšírila náplň práce aj na kontrolu migrácie a boj proti cezhraničnej trestnej činnosti. Taktiež sa spolupodieľajú pri repatriácii občanov a vypracovávajú analýzy týkajúce sa rizík na vonkajších hraniciach.⁵⁶

Súčasťou tejto spolupráce chcelo byť aj Írsko, avšak táto spolupráca nebola umožnená. Írsko taktiež nemohlo využívať bezpečnostné prvky a biometrické údaje v cestovných dokladoch tak, ako štáty, ktoré boli súčasťou Schengenského priestoru. Táto záležitosť sa dostala až k Súdnu dvoru, ktorý usúdil, že Spojené kráľovstvo ani Írsko sa nemôžu pripojiť k týmto opatreniam, pretože tieto opatrenia vychádzajú zo základných práv Schengenského *acquis*, a preto je nevyhnutné byť aj jeho súčasťou. Išlo o prípad C – 77/05 a rozsudok bol vydaný 18. decembra 2007. V tomto spore Spojené kráľovstvo podporované Írskom žiadalo o zrušenie nariadenia č. 2007/2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie, pretože toto nariadenie vylučuje tieto členské štáty z účasti na jeho uplatňovaní.⁵⁷ Európsky súdny dvor túto žalobu zamietol a kvôli tomuto rozhodnutiu čelil kritike, že nepodporuje európsku integráciu. Na druhej strane to bol jasný signál, že štáty ktoré si vybrali neúčast', musia niesť aj patričné následky, a zhodnotiť do akej miery sa im oplatí byť mimo Schengenského priestoru.

Írsko ani dnes nie je súčasťou Frontexu, avšak spolupodieľa sa na aktivitách vďaka dohodám, ktoré Írsko uzavrelo s agentúrou Frontex. Tieto dohody sa každoročne obnovujú a Írsko pravidelne prispieva na činnosť agentúry. Za posledné roky sa táto čiastka výrazne zvýšila zo sumy 149 000 € v roku 2018 na 328 000 € v roku 2022. Najväčšia časť tohto príspevku je určená na návratové operácie. Návratové operácie súvisia s deportáciami, ktorých číslo sa zvýšilo v dôsledku pandémie COVID – 19, keďže medzinárodná mobilita bola obmedzená, a deportácie sa vykonávali iba v prípade národného ohrozenia, alebo ak

---

⁵⁶ FRONTEX. *Čo je Frontex?*. [online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: <https://frontex.europa.eu/language/sk/>.

⁵⁷ CURIA. *Rozsudek soudního dvora*. [online] 18. decembra 2007 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=06ED874AE908BF9F64B68D002F8DC37F?text=&docId=71935&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1385766>.

išlo o osobu, ktorej prítomnosť bola v rozpore s verejným záujmom. Čo sa týka operácií, tak Írsko sa nemôže priamo podieľať na pozemných ani námorných operáciách, keďže tieto činnosti môže vykonávať iba stály zbor Frontexu. Suma sa zvýšila aj preto, že Írsko sa rozhodlo absolvovať aj viac školení a tréningov v spolupráci s Frontexom, keďže počas pandémie COVID – 19 boli tieto aktivity tiež obmedzené.⁵⁸

Schengenský informačný systém

Čo sa však podarilo Írsku, bolo získať prístup k Schengenskému informačnému systému II (SIS II). A teda úplný prístup získali 15. marca 2021 po schválení ich požiadavky Radou Európskej únie. Ide o informačný systém, ktorý umožňuje zložkám vykonávajúcim kontroly na hraniciach prístup k informáciám o hľadaných nezvestných osobách a predmetoch a ich následné šírenie. Má kľúčový význam z hľadiska bezpečnosti. Obsahuje informácie o osobách, ktoré nemajú právo na vstup ani pobyt, alebo sú hľadané v súvislosti s trestnou činnosťou. Taktiež o osobách, ktoré sú nezvestné, ako sú napríklad deti, a o osobách, ktoré považujeme za zraniteľné a je potrebná ich ochrana. Prístup k tomuto systému majú vnútroštátne orgány činné v trestnom konaní, správne a súdne orgány, ale len v miere potrebnej na výkon svojej práce.⁵⁹

Pripojením Írsko získalo prístup k najväčšej databáze, čím posilnilo spoluprácu a aj zvýšilo bezpečnosť a v neposlednom rade aj účinnosť presadzovania práva. Pripojením k systému sa zmení aj vyšetrovanie cezhraničnej trestnej činnosti v Írsku, keďže systém prepája až 30 európskych krajín v reálnom čase. Národná policajná služba Írska (Garda Síochána) musela vybudovať infraštruktúru potrebnú na pripojenie sa k SIS II. V dôsledku pripojenia k tomuto systému môže Národná policajná služba Írska riešiť rýchlejšie prípady s prepojením na iné európske krajiny, čím sa zvyšuje efektívnosť a aj počet vyriešených

---

⁵⁸ STATEWATCH. *Ireland increases payment to Frontex by tens of thousand of euros to boost deportations.* [online] 20. júna 2022 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.statewatch.org/news/2022/june/ireland-increases-payment-to-frontex-by-tens-of-thousands-of-euros-to-boost-deportations/>.

⁵⁹ EUROPEAN COMMISSION. *SIS II, Schengenský informačný systém II: pomáha vám voľne sa pohybovať, pomáha vám žiť v bezpečí.* 2013[online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/mv_sr_sport/schengen_pictures/HOME%20-%20SIS%20II%20-%20Leaflet%20V1.0.HR.SK.pdf.

prípadoch. Okrem iného sa Írsko pripojilo k SIRENE, čo je úrad zaoberajúci sa žiadosťami o doplnujúce informácie v národných záznamoch, ktorý funguje nepretržite.⁶⁰

Aktuálne sa Írsko zaviazalo k plneniu piatich článkov v rámci SIS II. Ide o články 26, 32, 34, 36 a 38. V rámci týchto článkov ide o osoby hľadané na zatknutie, nezvestné osoby, osoby hľadané na pomoc pri súdnych konaniach, osoby alebo predmety na diskrétné kontroly, predmety na zaistenie alebo použitie ako dôkaz.⁶¹

Z pohľadu verejnosti sa nič nemení pri oznamovaní trestných činov, avšak dôležitým rozdielom je množstvo informácií, ku ktorým má prístup Garda Síochána, ako aj iné oprávnené orgány, čo následne zlepšuje účinnosť rozhodovania podľa daných okolností.

Prist'ahovalectvo a azyl

S hranicami úzko súvisia aj témy ako prist'ahovalectvo a azyl. V rámci zasadnutia Rady ministrov v roku 2001 sa otvorili otázky, respektíve úlohy k štyrom základným oblastiam, ktorých účelom bolo vytvoriť spoločnú politiku práve v tejto oblasti.

- Prvou je snaha o vytvorenie partnerského vzťahu s krajinou odkiaľ prichádzajú migranti.
- Druhou je spoločný európsky rámec noriem o azyle, ktorý by sa zaoberal od postavenia utečenca až po jeho prijatie, so snahou vytvoriť jednotný systém pre celú Úniu.
- Tretia úloha sa venuje zaobchádzaniu s príslušníkmi z tretích krajín a udeleniu práv a povinností, ktoré by boli porovnateľné s právami a povinnosťami, ktoré majú občania Európskej únie.
- Posledným bodom sú opatrenia, týkajúce sa krajín odkiaľ migrácia pochádza.⁶²

---

⁶⁰ SCHENGEN Visa Info. *Ireland Officially Joins the Schengen Information System – SIS II*. 16. marec 2021[online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.schengenvisainfo.com/news/ireland-officially-joins-the-schengen-information-system-sis-ii/>.

⁶¹ EURÓPSKA KOMISIA. *Spolupráca útvarov SIRENE*. [online] [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-information-system/sirene-cooperation_sk.

⁶² BENOIT, Robert J. *Ireland to Connect to Schengen Database SIS*”. 15. decembra 2020 [online] ETIAS.Info [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.etias.info/ireland-schengen-database-sis/>.

Dôležitou smernicou v tejto oblasti bola práve smernica 2003/86/ES, ktorá umožňovala zlúčiť rodiny, ktoré mali svojich členov v krajín mimo Európskej únie. Cieľom tejto smernice bolo podporiť integráciu migrantov a aj sociálnu a hospodársku súdržnosť v rámci členských štátov. Írsko sa ale rozhodlo, že túto smernicu netransponuje do svojej legislatívy.

Čo sa týka azylu, Európska únia sa zaviazala k zjednoteniu a vytvoreniu spoločnej politiky. Európska komisia je v tomto smere veľmi iniciatívna a vďaka nej bolo prijaté veľké množstvo smerníc. Medzi najdôležitejšie smernice v rámci európskeho práva v oblasti azylu patrí smernica Rady 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl, smernica Rady 2004/83/ES o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany, smernica Rady 2005/85/ES o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca. Írsko transponovalo posledné dve smernice, ale tretia smernica bola platná len do roku 2015 a smernica Rady 2013/32/EÚ o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany, ktorou bola nahradená už Írsko netransponovalo.

Dôležitým pilierom azylovej politiky Európskej únie je Dublinský systém. Dublinský systém obsahuje právny základ a procesné pravidlá, ktoré umožňujú určiť krajinu zodpovednú za posúdenie žiadosti od migranta za účelom poskytnutia ochrany. Migrant nesmie mať štátnu príslušnosť krajiny, kde žiada o azyl. Žiadosť môže byť postúpená aj inej krajine po zvážení všetkých skutočností. Ako príklad môžeme uviesť žiadosť o azyl podanú v Írsku, ale Írsko môže požiadať iný členský štát, aby prevzal žiadosť, keďže sa zistilo, že iný členský štát už vydal doklad o pobyte alebo pracovné povolenie ešte pred podaním žiadosti v Írsku.

Írsko môže žiadať o prevzatie zodpovednosti iný členský štát, a táto žiadosť musí byť podaná do troch mesiacov, a zodpovedný štát má lehotu dva mesiace odo dňa prijatia. V prípade ak žiadateľ bol predtým zatknutý v dôsledku neoprávneného pobytu, alebo bol vydaný príkaz na vyhostenie, alebo dokonca je žiadateľ vo väzbe, lehota na odpoveď sa výrazne skraca na jeden týždeň, a nesmie prekročiť jeden mesiac. Ak dožiadaný štát

neodpovie v lehote, v tom prípade to znamená, že akceptuje žiadosť Írska o prevzatie žiadosti.⁶³

Uplatňuje sa aj princíp zlúčenia rodiny. V prípade, že rodinný príslušník už podal žiadosť v inej krajine môže byť zvyšok rodinných príslušníkov na základe dohody presunutý, aj keď títo členovia nepodali ešte žiadosť.⁶⁴

Súčasťou procesu získania azylu je aj systém Eurodac, do ktorého sa zapojilo aj Írsko. Ide o Európsku databázu azylovej daktyloskopie. V tejto databáze sa nachádzajú odtlačky prstov žiadateľov o azyl, ktorí nelegálne prešli cez hranice. Tento systém sa používa v krajinách Európskej únie, ale aj vo Švajčiarsku, Nórsku, Lichtenštajnsku a Islande.

Cieľom tohto systému je poskytovanie informácií štátom, ktoré sú súčasťou. Informácie sa týkajú údajov o prvej žiadosti o ochranu, a napomáhajú štátom určiť, ktorý štát je zodpovedný za konkrétnu žiadosť, a žiadateľ môže byť vrátení práve do tohto štátu na základe dublinského systému. Ak žiadateľ odmietne spolupracovať, môže byť zatknutý. Údaje sa uchovávali po dobu maximálne po dobu 10 rokov, ak žiadateľ získa povolenie na pobyt alebo občianstvo údaje sa zo systému vymažú. Tieto údaje sa získavajú od osôb starších ako 14 rokov. Každý štát musí zabezpečiť ochranu údajov, konkrétne v Írsku je to komisár pre ochranu údajov.⁶⁵

Írsko síce nemá povinnosť prijímať utečencov vďaka výnimke z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ale rozhodlo sa pripojiť k európskemu programu premiestňovania a presídľovania utečencov, ktorý vznikol ako reakcia na migračnú krízu v rokoch 2015 až 2016. Írsko vytvorilo vlastný program na ochranu utečencov. V rámci tohto programu sa zaviazali prijať až 4 000 osôb. V intervale rokov 2020 až 2023 by Írsko malo prijať ďalších 2 900 utečencov.⁶⁶

---

⁶³ ITALY Refugee Info. *Dublin Regulation*. 2023 [online] [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: <https://italy.refugee.info/hc/en-us/articles/5388746179863-Dublin-Regulation>.

⁶⁴ IPO – International Protection Office. *EU Dublin Regulation*. [online] [Citované 27. marca 2023]. Dostupné na: http://www.ipa.gov.ie/en/ipa/pages/eu_dublin_regulations.

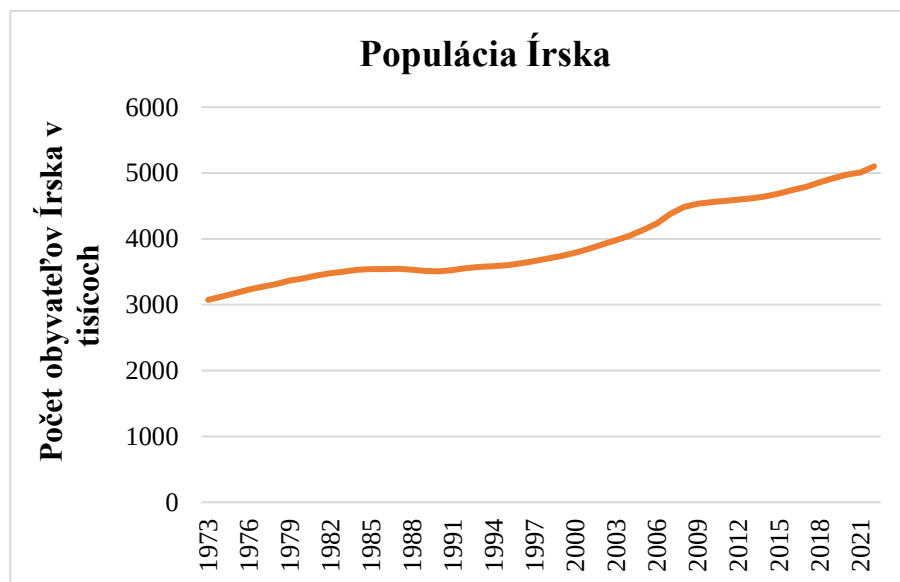
⁶⁵ CITIZENS Information. *Eurodac System*. 10. februára 2022 [online] [Citované 26. marca 2023]. Dostupné na: https://www.citizensinformation.ie/en/moving_country/asylum_seekers_and_refugees/the_asylum_process_in_ireland/eurodac_system.html.

⁶⁶ EUROPEAN Commission. *EU migration policy and Ireland*. [online] [Citované 19. apríla 2023]. Dostupné na: https://ireland.representation.ec.europa.eu/strategy-and-priorities/key-eu-policies-ireland/eu-migration-policy-and-ireland_en.

3.5 Dôsledky výnimiek na migráciu do Írska

Či už ide o Schengenský priestor alebo priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, tak ich spoločným znakom je, že ovplyvňujú migráciu. Migrácia je podstatný faktor, ktorý ovplyvňuje Írsko. Počas celej svojej existencie sa Írsko stretáva s migráciou. V minulosti išlo najmä o migráciu práve z Írska, keďže malo veľkú mieru nezamestnanosti. Po výraznom hospodárskom raste Írska, ktorý začal v 90. rokoch minulého storočia, začal do krajiny prúdiť veľký počet legálnych aj nelegálnych migrantov, čo sa odrazilo aj v počte obyvateľov (Graf č.1)⁶⁷. Môžeme teda konštatovať, že aj migrácia je jedným z dôvodov, prečo si Írsko uplatňuje výnimky z politík Európskej únie.⁶⁸

Graf č 1: Populácia Írska

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z CSO⁶⁷

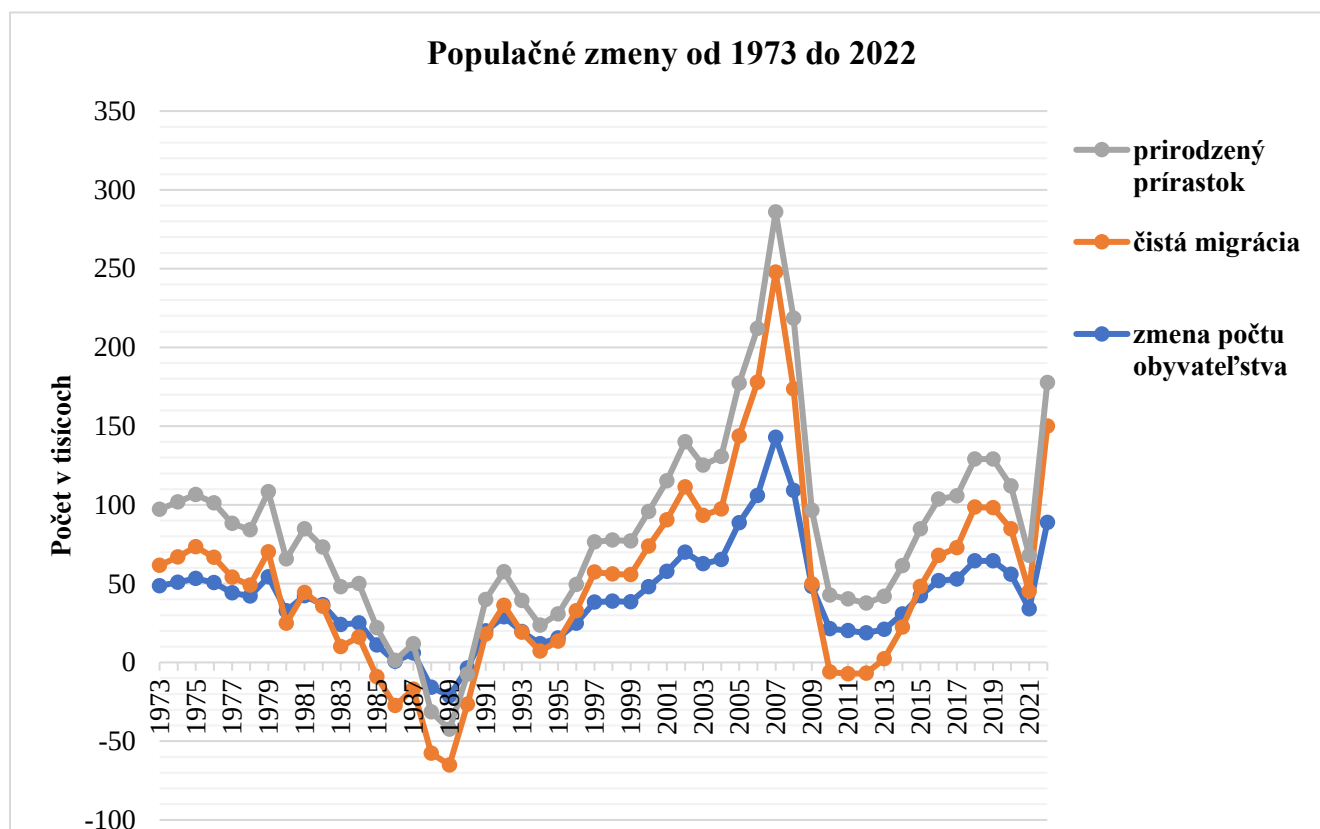
V 90. rokoch ako už bolo spomenuté začalo do Írska prúdiť väčšie množstvo imigrantov v dôsledku ekonomického rastu, aj napriek tomu, že 1986 bolo Írsko jednou z najchudobnejších krajín Európskej únie s vysokou mierou nezamestnanosti a emigrácie.

⁶⁷ CENTRAL Statistics Office. *Population and Migration Estimates*, April 2022. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-pme/populationandmigrationestimatesapril2022/data/>.

⁶⁸ LAW Society. *Population up as immigration hits 15-year high*. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.lawsociety.ie/gazette/top-stories/2022/august/population-up-as-immigration-hits-15-year-high>.

Krátko po roku 2000 sa Írsko stalo centrom technologického priemyslu, a keďže ekonomika rástla, rástol aj dopyt po pracovnej sile. Prílevu zahraničnej pracovnej sily napomáhal aj fakt, že Írsko malo v tomto období pomerne liberálnu imigračnú politiku. Zo začiatku imigráciu tvorili najmä Íri, ktorí sa vracali naspäť do krajiny. Druhú najväčšiu skupinu tvorili imigranti hľadajúci azyl a pracovní migranti, ktorí ale nepochádzali z EÚ. Zásadná zmena prišla po rozšírení EÚ v 2004, kedy sa počet cudzincov v Írsku takmer zdvojnásobil, avšak až pokiaľ neprišla hospodárska kríza v 2008. V tomto období sa znovu zvýšila nezamestnanosť a imigrácia prudko klesla až do bodu, keď v roku 2009 dosiahla čistá migrácia záporné čísla (Graf č.2)⁶⁹

Graf č. 2: Populačné zmeny Írska

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z CSO ⁶⁹

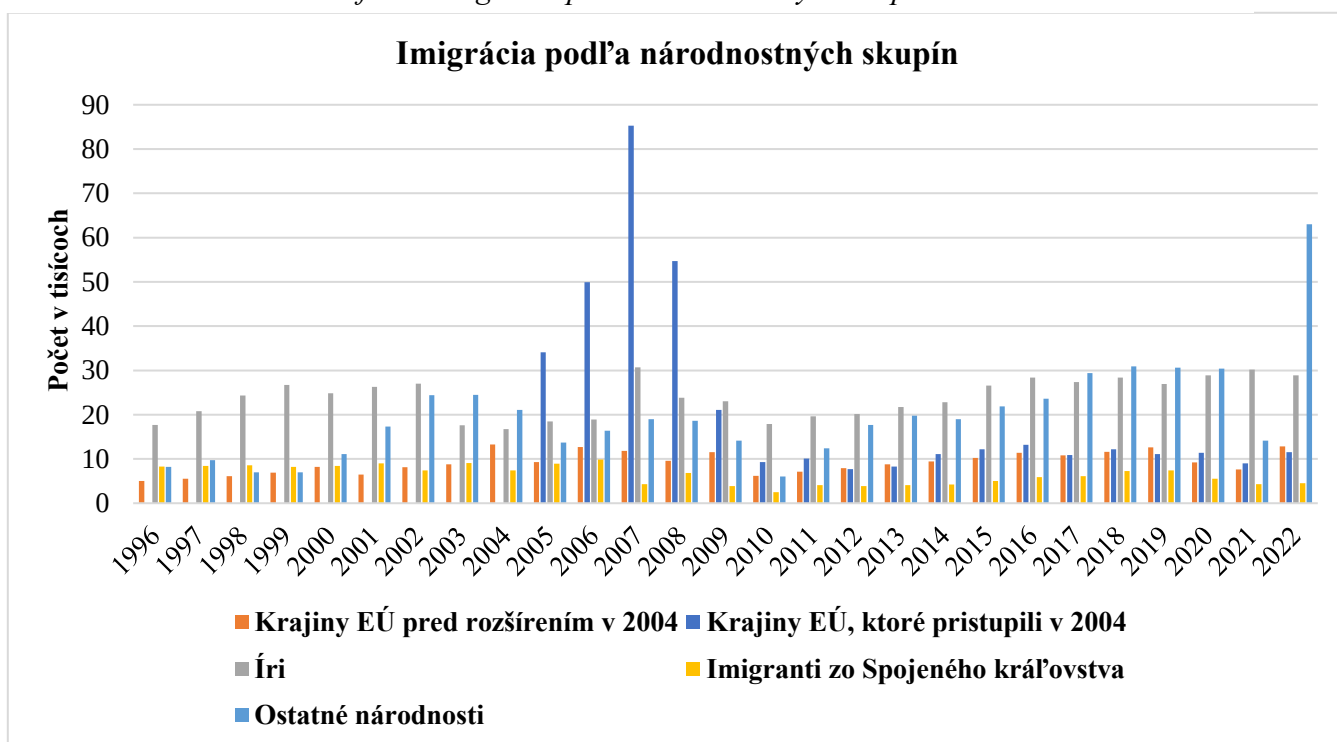
⁶⁹ CENTRAL Statistics Office. *Population and Migration Estimates, April 2022*. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-pme/populationandmigrationestimatesapril2022/data/>.

Čo sa týkalo pracovníkov prichádzajúcich do Írska z krajín, ktoré neboli členskými štátmi EÚ, v roku 2007 sa zaviedol nový systém, aby sa obmedzil ich počet. (Graf č. 3)⁷⁰ Začali sa vydávať pracovné povolenia pre kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovníkov. Držitelia tohto povolenia mohli zmeniť svoje zamestnanie až po 12 mesiacoch, a ak chceli zmeniť svoje povolenie, museli znovu zaplatiť poplatky, a nemohli pracovať, pokiaľ im nebolo vystavené nové povolenie.⁷¹

V oblasti ilegálnej imigrácie má Írsko viacero prijatých zákonov a aj vlastný systém na hraniciach „The Irish Border Information System (IBIS)“.⁷²

Graf č.3: Imigrácia podľa národnostných skupín

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z CSO⁷⁰

Žiadatelia o azyl nemajú právo pracovať v Írsku, ale dostávajú stravu, ubytovanie a aj peňažné príspevky. V roku 2010 bolo po celom Írsku 46 centier, kde sa poskytovala pomoc utečencom. Írsko bolo donútené uľahčiť proces integrácie azylantom, ktorí sa

⁷⁰ CENTRAL Statistics Office. Population and Migration Estimates. . [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/er/pme/populationandmigrationestimatesapril2013/>

⁷¹ EUROPEAN Migration Network. Population and Migration Estimates 2022 show population growth driven by large increase in migration. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://emn.ie/population-and-migration-estimates-2022-show-population-growth-driven-by-large-increase-in-migration/>

⁷² THE IRISH World. Largest jump in Ireland's population in 14 years. online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.theirishworld.com/largest-jump-in-irelands-population-in-14-years/>.

rozhodli zostať v Írsku. Zamerali sa najmä na zlepšenie znalosti anglického jazyka, ľahšiu integráciu na trhu práce a podporenie integračných iniciatív na lokálnej úrovni. Cieľom bolo zamedzenie vytvorenia „dvoch spoločností“.⁷³

Práve možnosť získať írske občianstvo prilákala mnoho imigrantov do Írska. Získať občianstvo v Írsku bolo možné podľa princípu *ius soli*. *Ius soli* je právna zásada, podľa ktorej dieťa získa občianstvo štátu, v ktorom sa narodilo. Čiže ak sa dieťa narodilo v Írsku, automaticky získalo aj írske občianstvo. Právo na pobyt bolo poskytované rodičom, ak sa ich dieťa narodilo v Írsku, čo využívali mnohé rodiny do roku 2003. Po kritike sa v roku 2004 konalo referendum, kde sa táto možnosť zrušila a jeden z rodičov musel bývať pred narodením dieťaťa aspoň 3 roky z posledných 4 rokov v Írsku. Táto možnosť avšak neplatí pre žiadateľov o azyl ani študentov zo zahraničia.⁷³

V Írsku nie je žiadna strana, ktorá by mala antimigračnú politiku, čo by mohlo viesť k záveru, že v írskej spoločnosti taktiež neexistujú vyhranené názory. Síce sa v prieskumoch ukázalo, že si Íri myslia, že pre spoločnosť je dobré, ak sa skladá z rôznych kultúr a náboženstiev, ale zároveň sa ukázalo, že v krajine je rozšírená aj diskriminácia, a že imigrantov už je dostatok.⁷⁴

---

⁷³ TRIANDAFYLLIDOU, Anna – GROPAS, Ruby. *European Immigration: Irregular migrant domestic workers in Europe: who cares?*. 2. vydanie. Ashgate, 2013. ISBN 978 1 4094 4202 8.

⁷⁴ THE IRISH World. *Largest jump in Ireland's population in 14 years*. online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.theirishworld.com/largest-jump-in-irelands-population-in-14-years/>.

Záver

V tejto záverečnej práci sme sa venovali vysvetleniu a analýze írskych výnimiek zo spolupráce v Európskej únii a ich dopadom na Írsko. Konkrétne išlo o výnimku zo Schengenského priestoru, ktorý sa stal súčasťou Európskych spoločenstiev vďaka Amsterdamskej zmluve. Írsko má ešte výnimku z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Túto výnimku de facto zaviedla Lisabonská zmluva.

V prvej kapitole sme sa venovali Írsku ako celku. Kapitola začala charakteristikou Írska, konkrétne informáciami o polohe, rozlohe a obyvateľstve. Ďalej sme opísali Írsko ako parlamentnú republiku a ako funguje z politického hľadiska. Od charakteristiky sme sa dostali k histórii, kde sme spomenuli najdôležitejšie udalosti, ktoré sformovali Írsko do takej podoby ako ho poznáme dnes. Dôležitými boli najmä historické a politické väzby so Spojeným kráľovstvom, keďže Írsko bolo niekdajšou súčasťou tohto kráľovstva, a samostatnosť získalo až v roku 1949. Potom sme sa zamerali na obdobie, kedy sa Írsko snažilo pristúpiť k Európskym spoločenstvám. Írsko svoju prvú žiadosť podalo už v roku 1961, a to konkrétne 31. júla 1961 spolu so Spojeným kráľovstvom. Írsko vyvinulo veľkú snahu pri vstupe, ale kvôli vtedajšej politike Francúzska na čele s generálom de Gaullem to nebolo možné. Ďalšia žiadosť o členstvo bola podaná 11. mája 1967. Táto žiadosť bola úspešná a po mnohých rokovaníach sa Írsko stalo členskou krajinou EHS v roku 1973. V tejto kapitole sme sa venovali aj hospodárskemu vývinu krajiny. Írsko na začiatku svojej samostatnej existencie bolo hospodársky zaostané s veľkou mierou nezamestnanosti aj emigrácie. Vďaka zmene fiškálnej politiky a liberalizácii obchodu začalo Írsko hospodársky rásť. V 90. rokoch sa Írsko stalo jednou z najotvorenejších krajín sveta podľa OECD. Značný hospodársky rast si Írsko udržalo až do roku 2008, kedy prišla svetová hospodárska kríza.

Druhá kapitola sa venuje cieľu a metodike práce. V tejto kapitole sme si určili hlavný cieľ spolu s čiastkovými. Taktiež sme popísali použitú metodiku v práci.

Tretia kapitola sa začala charakteristikou írskych výnimiek. Priblížili sme si aj pojem diferencovaná integrácia. Konkretizovali sme si výnimku zo Schengenského priestoru a následne výnimku z priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Uviedli sme v čom spočíva Schengenský priestor a priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Okrem právnej podstaty sme spomenuli aké možnosti má Írsko, ak by chcelo pristúpiť k vyššie uvedeným priestorom. Spomenuli sme aj vplyv Brexitu, keďže vieme, že mnohé politické

rozhodnutia boli vykonané spoločne so Spojeným kráľovstvom. V praxi sme sa pozreli na dopad výnimiek, na účasť resp. neúčasť vo Frontexe a v Schengenskom informačnom systéme a na otázku prístahovateľstva a azylu. V poslednej časti tretej kapitoly sme riešili dopad na migráciu do Írska, keďže prijatie výnimiek bolo odôvodnené aj samostatnou kontrolou migrácie.

V závere môžeme skonštatovať, že Írsko ako ostrovný štát nevidelo veľký prínos z účasti na opatreniach týkajúcich sa Schengenského priestoru ani priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, keďže jedinou pozemnú hranicu má so Spojeným kráľovstvom, a pre Írsko bolo a aj stále je výhodnejšie ponechať si spoločný cestovný priestor so Spojeným kráľovstvom. Taktiež považovalo za dôležité ponechať si suverenitu v otázke priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, aj keď sa zúčastňuje na mnohých opatreniach.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

BOCORA, Ján a kolektív. *Ekonomika štátov Európskej únie*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. 305 strán. ISBN 978-80-225-3152-8.

MOODY, Theodore W.- MARTIN, Francis X. a kolektív. *Dějiny Irska*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1996. 419 strán. ISBN 80-7106-151-4.

TRIANDAFYLLIDOU, Anna – GROPAS, Ruby. *European Immigration: Irregular migrant domestic workers in Europe: who cares?*. 2. vydanie. Ashgate, 2013. ISBN 978 1 4094 4202 8.

Publikácie Odborné články a analytické štúdie

ATIKCAN, Ece Ozlem. *Asking the public twice: why do voters change their minds in second referendums on EU treaties?*. 19. október 2015_[online] The London school of Economics and Political science [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://blogs.lse.ac.uk/euoppblog/2015/10/19/asking-the-public-twice-why-do-voters-change-their-minds-in-second-referendums-on-eu-treaties/>.

DE BROMHEAD, Alan – ADAMS, Robin – CASEY, Ciarán. *Ireland's Economy since Independence: What Lessons from the Past 100 Years*. 30.4.2021 [online] Economics Observatory [Citované 25. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.economicsobservatory.com/irelands-economy-since-independence-what-lessons-from-the-past-100-years>.

DEPARTMENT OF FOREIGN AFFAIRS. *History of Ireland's Accession to the EU*. [online] [Citované 2. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.dfa.ie/media/dfa/alldfawebstitemedia/ourrolesandpolicies/irelandintheeu/ireland-in-the-eu-history.pdf>.

GIBNEY, John. *How Ireland and Britain ended up in an Economic War in the 1930s*. 11. decembra 2020 [online] Raidió Teilifís Éireann [Citované 5. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.google.com/search?q=rte&oq=rte+&aqs=chrome..69i57j69i60l2.2847j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>.

GRÁDA, Cormac Ó - O'ROURKE, Kevin Hjortshøj. *The Irish Economy during the Century after Partition*. Marec 2021 [online] Economic and Social Research Council [Citované 25. februára 2023]. Dostupné na: <https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/research/centres/cage/manage/publications/wp552.2021.pdf>.

IRELAND. *50 years of Ireland in the EU*. [online] 2023 [Citované 2. januára 2023]. Dostupné na: https://prod-ireland-ie-assets.s3.amazonaws.com/documents/Ireland_in_the_EU_Special_Report_27_January_2023.pdf.

IRISH Humanities. *The Road to Europe: The 1972 Referendum on EU Membership*. [online] 2022 [Citované 1. decembra 2022]. Dostupné na: <https://www.irishhumanities.com/blog/the-road-to-europe-the-1972-referendum-on-eu-membership/>.

MCDONALD, Henry - STRATTON, Allegra. *Irish Voters Reject EU Treaty*. 13. júna 2008 [online] The Guardian [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/world/2008/jun/13/ireland>.

OECD. *Ireland: Structural reforms are needed to ease long-term pressures on public finances*. 14. decembra 2022 [online] [Citované 1. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/ireland/ireland-structural-reforms-are-needed-to-ease-long-term-pressures-on-public-finances.htm>.

PARLIAMENTARY Budget Office. *Ireland's dual economy*. 15. september 2021 [online] House of the Oireachtas [Citované 27. februára 2023]. Dostupné na: https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/parliamentaryBudgetOffice/2021/2021-09-15_ireland-s-dual-economy_en.pdf.

PETERS, Katelyn. *Celtic Tiger: Definition, History, and How Irish Economy Thrived*. 13. októbra 2021 [online] Investopedia [Citované 27. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/c/celtictiger.asp>.

STATEWATCH. *Ireland increases payment to Frontex by tens of thousand of euros to boost deportations*. [online] 20. júna 2022 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.statewatch.org/news/2022/june/ireland-increases-payment-to-frontex-by-tens-of-thousands-of-euros-to-boost-deportations/>.

TAYLOR, Simon – BRUNSDEN, Jim – LATHAM, Mark. *Irish Reject Lisbon Treaty*. 13. jún 2008 [online] POLITICO [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: [//www.politico.eu/article/irish-reject-lisbon-treaty/](http://www.politico.eu/article/irish-reject-lisbon-treaty/).

Ostatné internetové zdroje

AMSTERDAMSKÁ ZMLUVA. [Citované 10. marca 2023] Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=186744>.

BENOIT, Robert J. *Ireland to Connect to Schengen Database SIS*". 15. decembra 2020 [online] ETIAS.Info [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.etias.info/ireland-schengen-database-sis/>.

CENTRAL Statistics Office. *Population and Migration Estimates, April 2022*. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-pme/populationandmigrationestimatesapril2022/data/>.

CENTRAL Statistics Office. *Population and Migration Estimates*. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/er/pme/populationandmigrationestimatesapril2013/>

CITIZENS Information. *Common Travel Area between Ireland and the UK*. 11. november 2022 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: https://www.citizensinformation.ie/en/government_in_ireland/ireland_and_the_uk/common_travel_area_between_ireland_and_the_uk.html.

CITIZENS Information. *Eurodac System*. 10. februára 2022 [online] [Citované 26. marca 2023]. Dostupné na: https://www.citizensinformation.ie/en/moving_country/asylum_seekers_and_refugees/the_asylum_process_in_ireland/eurodac_system.html.

CURIA. *Rozsudek soudního dvora*. [online] 18. decembra 2007 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=06ED874AE908BF9F64B68D002F8D>

C37F?text=&docid=71935&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1385766.

DOBBINS, Tony. *Second time around Irish vote yes for Lisbon*. 19. novembra 2009 [online] Eurofound [Citované 16. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2009/second-time-around-irish-vote-yes-for-lisbon>.

ETIAS. *Ireland and Schengen: Do I Need ETIAS to Visit Irish Territory?*. 16. marca 2021 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.etiasvisa.com/etias-news/etias-ireland.F>.

EURACTIV. *Variabilná geometria / flexibilná integrácia*. [online] [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.europskaunia.sk/variabilna-geometria-flexibilna-integracia>.

EUR-LEX. *Neúčast' (opt-out)*. [online] [Citované 10. marca 2023]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/glossary/opting-out.html>.

EUROJUST - European Union Agency for Criminal Justice Cooperation. *Who We Are*. [online] [Citované 27. marca 2023] Dostupné na: <https://www.eurojust.europa.eu/about-us/who-we-are>.

EUROPEAN Commission. *EU migration policy and Ireland*. [online] [Citované 19. apríla 2023]. Dostupné na: https://ireland.representation.ec.europa.eu/strategy-and-priorities/key-eu-policies-ireland/eu-migration-policy-and-ireland_en.

EUROPEAN COMMISSION. *SIS II, Schengenský informačný systém II: pomáha vám voľne sa pohybovať, pomáha vám žiť v bezpečí*. 2013[online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: https://www.minv.sk/swift_data/source/mv_sr_sport/schengen_pictures/HOME%20-%20SIS%20II%20-%20Leaflet%20V1.0.HR.SK.pdf.

EUROPEAN Migration Network. *Population and Migration Estimates 2022 show population growth driven by large increase in migration*. [online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://emn.ie/population-and-migration-estimates-2022-show-population-growth-driven-by-large-increase-in-migration/>.

EUROPEAN Parliament. *Brexit: the impact on Ireland*. [online] 23. septembra 2019 [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20170925STO84610/brexit-the-impact-on-ireland>.

EURÓPSKA KOMISIA. *Ireland's EU Membership*. [online] [Citované 4. decembra 2022]. Dostupné na: https://ireland.representation.ec.europa.eu/about-us/irelands-eu-membership_en.

EURÓPSKA KOMISIA. *Spolupráca útvarov SIRENE*. [online] [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-information-system/sirene-cooperation_sk.

EURÓPSKA RADA. *Schengenský priestor podrobne*. 09. marec 2023 [online] [Citované 11. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/schengen-area/>.

EURÓPSKA Únia. *Agentúra EÚ pre justičnú spoluprácu v trestných veciach*. [online] [Citované 27. marca 2023]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/eurojust_sk.

EURÓPSKA Únia. *Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)*. [online] [Citované 27. marca 2023]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/europol_sk.

EURÓPSKA ÚNIA. *Írsko – profil členskej krajiny EÚ*. [online] [Citované 22. marca 2023]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/ireland_sk.

EURÓPSKY Parlament. *Lisabonská zmluva*. [online] [Citované 6. apríla 2023] Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/5/lisabonska-zmluva>.

EURÓPSKY PARLAMENT. *Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti: všeobecné aspekty*. 31. máj 2022 [online] [Citované 15. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sk/sheet/150/priestor-slobody-bezpecnosti-a-spravodlivosti-vseobecne-aspekty>.

EURÓPSKY PARLAMENT. *Schengen: európsky priestor bez hraníc*. 11. novembra 2022 [online] [Citované 10. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/headlines/security/20190612STO54307/schengen-europsky-priestor-bez-hranic>.

EURÓPSKY PARLAMENT. *SPRÁVA o diferencovanej integrácii*. [online] [Citované 7. apríla 2023]. Dostupné na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0402_SK.html.

FRONTEX. *Čo je Frontex?*. [online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: <https://frontex.europa.eu/language/sk/>.

IPO – International Protection Office. *EU Dublin Regulation*. [online] [Citované 27. marca 2023]. Dostupné na: http://www.ipo.gov.ie/en/ipo/pages/eu_dublin_regulations.

ITALY Refugee Info. *Dublin Regulation*. 2023 [online] [Citované 25. marca 2023]. Dostupné na: <https://italy.refugee.info/hc/en-us/articles/5388746179863-Dublin-Regulation>.

KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland | History, Map, Flag, Capital, Population, & Facts | Britannica*. [online][Citované 22. február 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland>.

KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland - Ethnic Groups, Language, and Religion | Britannica*. [online] [Citované 22. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Ethnic-groups-language-and-religion>.

KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland – Security | Britannica*. [online] [Citované 21. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Security>.

KAY, Sean – DUDLEY EDWARDS, Robert Walter – O'BEIRNE RANELAGH, John. *Ireland - Government and Society | Britannica*. [online][Citované 01. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.britannica.com/place/Ireland/Government-and-society>.

LISABONSKÁ ZMLUVA. [Citované 16. marca 2023] Dostupné na: <https://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/EU/Doc/lisabonska-zmluva.pdf>.

LOCAL History. *A Brief History of Ireland*. . [online] 2022 [Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: <https://localhistories.org/a-brief-history-of-ireland/>.

MINISTERSTVO zahraničních věcí Irska. *Irsko ve zkratce*. [online][Citované 12. novembra 2022]. Dostupné na: https://www.mzv.cz/dublin/cz/o_irsku/zakladni_informace_o_zemi/dejiny/index.html.

SCHENGEN Visa Info. *Ireland Officially Joins the Schengen Information System – SIS II*. 16. marec 2021[online] [Citované 20. marca 2023]. Dostupné na: <https://www.schengenvisainfo.com/news/ireland-officially-joins-the-schengen-information-system-sis-ii/>.

SWEENEY, Paul. *Ireland's recovery: from bust to buoyancy ... to Brexit?*. 14. októbra 2019 [online] Social Europe [Citované 17. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.socialeurope.eu/irelands-recovery-from-bust-to-buoyancy-to-brexit>.

THE COURTS SERVICE OF IRELAND. *Supreme Court*. [online] [Citované 21. februára 2023]. Dostupné na: <https://www.courts.ie/supreme-court>.

THE IRISH World. *Largest jump in Ireland's population in 14 years*. online] 2022 [Citované 2. apríla 2023]. Dostupné na: <https://www.theirishworld.com/largest-jump-in-irelands-population-in-14-years/>.

WORLDOMETER. *Ireland Population*. 2023.[online][Citované 22. február 2023].Dostupné na: <https://www.worldometers.info/world-population/ireland-population/>.